

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, pol leta 2 K in za četrletno 1 K. Naročnina za Nemčije 6 K, za druge izvenavstrijske dežele 8 K. Kdor hodi sam po njega, plača na leto samo 3 K. — Naročnina se pošilja na: Upravništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopušlja do odpovedi. — Udje „Katoliškega tiskovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 vin. — Uredništvo: Koroška cesta št. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravništvo: Koroška cesta št. 5, sprejema naročnino, inserate in reklamacije. — Za inserate se plačuje od enostopne petifvrste za enkrat 18 vin, ali kar je leto, 1 kvadratni centimeter prostora stane 12 vin. Za večkratne oglase primeren popust. V oddelku „Mala naznanila“ stane beseda 5 vin. Parte in zalivale vsaka petifvrsta 24 vin, izjeme in Poslano 36 vin. — Inserati se sprejemajo do torka opoldne. — Nezaprite reklamacije so poštnine proste.

† Stolni prošt Karol Hribovšek.

Pred sivo glavo vstani! (Levit. 19, 31.) Teh besed sv. Pisma smo se pogosto spomnili, kadar smo stali pred sivolasi, častiljivim možem, stolnim proštom in prelatom Karolom Hribovškom. Tega odličnega cerkvenega dostojanstvenika nam je iztrgala iz naše srede nemila smrt v ponedeljek, dne 15. maja, ob 41. uri zjutraj. Sedemdesetletni mož, izgleden v svojem življenju, neutrudljiv v spolnjevanju svojih dolžnosti, moder v govorjenju, plemenit v mišljenju, častiljiv v vsakem oziru, si je legel truden in izdelan k večnemu počitku. In vsa naša škofija se je razžalostila, ko je izvedela za njegovo smrt. Zajokali so škof, ki so izgubili ž njim modrega in vestnega sodelovalca v škofijski upravi, zaplakala je duhovščina, ki ga je ljubila in častila kot nekdanjega svojega vzgojitelja in učitelja, razžalostilo se je verno ljudstvo, ker je smrt zopet z neusmiljeno roko posegla v vrsto njegovih dušnih voditeljev in tolažiteljev.

Otrok in mladenič.

Pokojni gospod je bil sin rajskolepe Savinjske doline. Pri Sv. Juriju ob Taboru, tam, kjer se ravna daje svojim prebivalcem stoterno svoje bogate sadove in kjer že zelene gore zaradi sosedstva zasajajo vitke jelke in smreke, je v pošteni kmečki hiši tekla njegova zibelka. Rodil se je dne 2. novembra leta 1846. Mlademu fantku so pri krstu dali ime sv. Karola Boromejskega, slovitega milanskega nadškofa in kardinala. Odgojevali so ga z navajanjem k delu in učenju ter v strahu božjem, za to pa je tudi postal iz njega velekristen član človeške družbe in posebej katoliške cerkve. Ah, kako slepa je ljubezen onih starišev, ki pustijo svoje otroke rasti v brezdelju in brez vsakega strahu in reda. Taki otroci se izgubijo kakor rastline na vrtu, katere je vrtnar redoma zanemarjal. Ker je bil majhen Karol pobožen in zraven tudi bistre glave, so ga skrbni stariši odločili za študiranje in sicer, če ga Bog ne pokliče drugam, za duhovniški stan. Bog je uslišal želje in molitve modrega očeta in pobožne matere. Sin Karol njim je po dovršenih srednješolskih študijah v Celju vstopil v mariborsko bogoslovje, kjer je bil že kot tretjeletnik dne 23. julija 1869 posvečen v mašnika. Prihodnje leto 1870 so ga rajni škof dr. Maksimilijan Stepišnek poslali v dušno pastirovanje ter mu določili za prvo postajo kaplanijo v Savinjski dolini in sicer v Gornjemgradu.

Duhovnik.

Takrat so bili časi, ko se še liberalizem po naših trgih ni razpasel in ko so tudi tržani z zelo, zelo skromnimi izjemami hodili po nedeljah k sv. maši in ob določenih časih sprejemali sv. zakramente. Za to je bila tudi vez med duhovščino in tržkim prebivalstvom prijateljska, najsrčnejša. Mladi kaplan je bil v cerkvi goreč spovednik, v šoli ljubeznjiv katehet, povsod vesten v izpolnjevanju stanovskih dolžnosti. Posebno pa je bil kot cerkveni govornik nenavadno spreten in izbojen. A tudi izven cerkve je bil pri svojih župljanih priljubljen in v pošteni družbi je bil s svojo nadarjenostjo, živahnostjo in ljubeznijo do petja povsod in vedno dobrodošel. V Gornjemgradu je služboval do leta 1873, nakar je bil prestavljen kot kaplan v Žalec.

Nenavadna cerkvenogovorniška nadarjenost in neumorna delavnost v cerkvi in šoli je nagnila njegove predstojnike, da so ga leta 1877 poklicali kot nemškega pridgarja v Celje, kjer mu je ob enem bilo izročeno tudi katehetsko mesto na meščanski in deški ljudski šoli.

Spiritual in ravnatelj.

Toda v Celju je ostal le dobrih pet let. Na mariborski bogoslovni je zmanjkalo spirituala, dušnega voditelja in vzgojitelja mladih bogoslovcev. Prejtni g. spiritual Jakob Bohinc je odšel za dekana v prijazno Braslovče. Za to je trebalo poiskati za mlade bogoslovce moža, ki je sam vzledno pobožen, v bogoslovnih znanostih temeljito podkovan, tudi splošno visoko izobražen, poln ljubezni do mladine, ter marljiv tudi v napornem duševnem delu. Izbran je bil celjski pridgar in katehet Karol Hribovšek. Kot spiritual je deloval od leta 1882 do leta 1890. Duhovniki, ki so ga imeli za spirituala, se še vsi z veliko spoštljivostjo in hvaležnostjo spominjajo svojega vzornega spirituala Hribovškega, ki jih je z nedoseženo milobo in ljubeznjivostjo, z zares svetim ognjem ljubezni božje vzgojeval za učence Gospodove.

Dne 1. maja 1890 je po odhodu mil. g. Ogradija v Celje postal ravnatelj mariborskega bogoslovja, katero mesto je izpolnjeval do 31. avgusta 1902.

Kanonik.

Že leta 1890 je bil imenovan kanonikom lavantskega stolnega kapitelja in je s tem prišel v krog onih mož, katerim je pod škofovim vodstvom poverjena notranja uprava naše škofije. Leta 1901 je bil imenovan za stolnega dekana, leta 1907 za stolnega prošta.

Dalje časa je bil tudi član c. kr. štajerskega deželnega šolskega sveta in član mariborskega mestnega šolskega sveta. Od leta 1901 do 1909 je oprav-

ljal tudi službo profesorja pastirne na knezoškofijski bogoslovnici.

V kapitelju je bil pokojni gospod vzor pridnega, zvestega in neutrudljivega delavca. Odkar je bil leta 1907 imenovan za ravnatelja knezoškofijske pisarne, se je popolnoma posvetil novi službi ter delal v pisarni marljivo kakor mravlja. Velik del mnogoštevilnih pisarniških poslov je slonel na njegovih ramenih.

Papež ga je imenoval že leta 1897 za svojega hišnega prelata, cesar pa mu je podelil leta 1908 komturni križ Franc Jožefovega reda. Cerkev in država je s tem priznala, da priznava in zna ceniti njegove vrline in zasluge.

Življenje in smrt.

Življenje pokojnikovo je bilo en velik dan dela in molitve. Kamorkoli ga je postavila Previdnost božja, tam je bil cel mož na svojem mestu. Edino razvedrilo mu je bilo v prejšnjih letih, kadar je našel priložnost, da je pohitel v Savinjsko dolino na svoj priljubljeni dom. Ljubezen do hiše, do kraja in cerkve, kjer je prebil svojo mladost, je ostala v njem do zadnjega vzdihljaja prisrčna in velika. To kaže tudi zadnja volja pokojnikova. Ker ni bil nikdar župnik in torej tudi ni imel lastne župnijske cerkve, za to je svojo ljubezen do hiše božje skazoval župnijski cerkvi svojega rojstnega kraja ter skrbel za njeno lepoto.

Škofova volja ga je postavila za ravnatelja Splošnega društva krščanskih družin v čast sv. nazareški družini, ki se je v naši škofiji upeljala leta 1894. Pod njegovim ravnateljstvom se je društvo krasno razvilo, po zadnjem izkazu je v društvo vpisanih 31.102 krščanskih družin s 152.518 člani. S tem se je veliko božjega blagoslova priklicalo na družine našega Slovenskega Štajerja in naše dobre družine, ko bodo slišale o smrti njih društvenega ravnatelja, gotovo ne bodo zamudile vročih molitev, da ljubi Bog obilo plača pokojniku vso skrb in delo, ki jo je imel v tem oziru za čiščenje svete nazareške družine v naši škofiji.

Da tako nežnočuteče srce, kakor je bilo srce pokojnega prelata Hribovškega, ni moglo drugače, nego da z otroško in sinovsko pobožnostjo časti mater ubogih, zapuščenih Evinih otrok, preblaženo devico Marijo, kdo bi se temu čudil? „Sin, glej tvoja Mati!“ Sprejel jo je za svojo mater, ostal je njen zvest sin. Nekdaj se je na večer iz naših slovenskih hiš razlegala glasna molitev sv. rožnega venca. In ljudje so bili dobri in blagoslov božji je rosil na hiše naših očetov. Kolika škoda, da se ta sveta navada med nami vedno bolj opušča! Namesto molitve pa se vedno pogosteje razlega kreganje in preklinjanje, znamenje nezadovoljnosti in nesreče. V tihi sobici pokojnega prelata je lepa slovenska navada ostala v

pesem, ki jo je draga pokojnica kot 11letni otrok zložila ter lani v „Angeljčku“ priobčila. Pesem slove:

Bojni vihar.

Čuj! Boben poje nam o polnoči in votlo grozno v noč buči . . .

Približal se je bojni grom — gorje zdaj tebi, mili dom. O, Avstrija, na boj na boj! Sovrage imaš pred seboj. In ti, premili naš vladar, o! koliko užil si že prevar, in koliko izkusil že na svetu. Sovrag ti hoče prestol zdaj podreti! Ne boš, sovrage, ne boš nas ti premagal. Bog večni bože nam pomagal. Oj le na boj zoper sovrage — Naprej, naprej do slavne zmage!

Micika L—č.

Mislil sem ti, Micika draga, govoriti v slovo ob odprti gomili, toda srčna bol je prevzela mojo dušo trenutku, ko so polagali v hladni grob zemeljske tvoje ostanke. Naj ti bodo te moje vrstice v spomin.

Počivaj v miru, uzorna učenka moja!

* „Angeljček“ 1915, str. 55.

LISTEK.

† Marija Lukačič.

Bivši svoji učenki, umrli dne 4. maja 1916, v spomin napisal A. Kosi, šolski ravnatelj v Središču.

Prostor, na katerem je sedela v šoli moja pridna učenka Micika Lukačič, je že teden dni prazen, tako prazen, kakor je prazno vse na domu Lukačičevem, odkar so odnesli njihovo Miciko v soboto, dne 6. maja, na središko pokopališče k večnemu počitku.

Nimam je več pridne učenke Marije Lukačič, nimajo tovarišice več dobre, ponižne součenke, nimajo stariši več dobrega, ubogljivega otroka, zakaj Micika je poklical Vsemogočni k sebi v kraj, kjer ni trpljenja, kjer ni žalosti, ne bridkosti. Kako radi bi poklicali Miciko nazaj v življenje — toda ona spi tako trdno, da je noben človeški glas ne more zbuditi v življenje.

Toda: četudi nam je bilo slovo od dobre deklice težko, četudi so nam grenke solze zalivale oči, ko smo stali ob grobu, ki se je prekmalu zaprl ter nam prekmalu zakril drago bitje — vendar nas tolaži zavest, da se je duša našega dobrega otroka dvignila

čista in nedolžna kakor beli golobček v nebesne višine, kjer kraljuje božja Vsemogočnost in Modrost . . .

Kdo ve, kaj vse bridkega bi imela pokojnica še prestat, ko bi živela; zdaj pa je kot v božji vrt presajena cvetka srečna in zadovoljna ter se milo smehlja doli na nas, ki po nji zdihujemo, ki po nji žalujemo.

Med svetimi duhovi gori ti srečna veselíš se zdaj, ne zabi nas, Očeta prosí, da s tabo združi nas kedaj.

Srečen je otrok, srečni so stariši in učitelji, ki imajo nadarjene, ukaželjne otroke! In tak otrok je bila Micika Lukačič. Kakor čebela na cvetu, je visela s svojimi očmi na ustih razlagajočega učitelja, nočena beseda ji ni ušla. In knjige so bile njene najljubše prijateljice, a pri tem ni zanemarjala domačih opravil, kakoršnim je kos 12letna deklica. Zasedovala je paznim očesom tudi vse sedanje vojne dogodke, zanimala se za vse ter težko čakala vsakega pisma od očeta, ki je — sedaj v bojni črti — že od početka vojne mobiliziran, in mu ni bilo dano, da bi stal ob smrtni postelji svoje ljubljene hčerke Micike . . .

Micika Lukačič ni bila deklica navadnih, marveč izrednih duševnih zmognosti; tudi pesniška nadarjenost jo je dičila. Postavimo tu sem časuprimerno

stari časti in navadi. Vsak dan je pokojni gospod s svetim rožnim vencem govoril slavo svoji Materi. Za to pa ga je tudi Bog poklical v cvetočem Marijinem mescu, ko deli po njeni priprošnji posebno velike milosti njenim častilcem, k sebi na sodbo.

Bodi mu, o Gospod, mil sodnik in sprejmi svojega zvestega služabnika v svoj sveti raj!

Podpore za svojce vpoklicanih.

Upravno sodišče je objavilo večje število važnih odločb o vzdrževalnem prispevku za družine vpoklicanih rezervistov in črnovojniki, kot:

1. Svojeji vojaških oseb, ki so vstopile kot prostovoljci pred mobilizacijo v vojaško službo, nimajo nobene pravice do vzdrževalnine. Na Moravskem je prosil nek mož za sebe in za svojo ženo za vzdrževalnino. Prošnjo je utemeljeval sledeče: Leta 1911 je moj sin vstopil kot prostovoljec v armado, v kateri se tudi sedaj opravlja vojaško službo. Ako bi ne bila izbruhnila vojska, bi bil ostal moj sin samo tri leta pri vojaki in bi me sedaj podpiral s svojim zaslužkom. Vzdrževalna komisija je odklonila tozadevno prošnjo za vzdrževalnino z utemeljevanjem, ker ni dokazano, koliko bi zaslužil sedaj sin, ki je že leta 1911, torej pred mobilizacijo, vstopil kot prostovoljec v armado. Upravno sodišče je potrdilo razsodbo vzdrževalne komisije in se je izreklo, da nimajo svojci vojaških oseb, ki so kot prostovoljci vstopili v armado še pred mobilizacijo, nobene pravice do vzdrževalnine, ker ni dokazan njihov zasebni zaslužek za časa mobilizacije, ker so pred mobilizacijo vstopili v armado kot prostovoljci.

2. Najvažnejša odločba je ta, ki pravi, da komisija nima presojati po prosti presoji, ali je preživljanje svojcev ogroženo. Zakon predpisuje, kako je to treba ugotoviti. Ker se gre za zakonito pravico in njene predpreživljanje svojcev izključno ali pretežno bilo odvisno od delovnega zaslužka vpoklicanega. Če naj bi se hotelo vsled trajnega malenkostnega prispevka odkloniti državno podporo, bi se moralo dokazati, da dosedanje preživljanje svojca ni bilo bistveno odvisno od prispevka vpoklicanega.

3. Ista določba pravi: Tudi malenkosten stalen prispevek, ki ga je vpoklicani dajal, zadošča, da je preživljanje bistveno odvisno od tega prispevka; kajti zakon v § 3 ne zahteva, da bi preživljanje svojcev izključno ali pretežno bilo odvisno od delovnega zaslužka vpoklicanega. Če naj bi se hotelo vsled trajnega malenkostnega prispevka odkloniti državno podporo, bi se moralo dokazati, da dosedanje preživljanje svojca ni bilo bistveno odvisno od prispevka vpoklicanega.

4. Prav ta določba pravi tudi: Če ni kdo takoj pri vpoklicu priglasi svoje zahteve, se še ne more gotovo reči, da njegovo preživljanje prej ni bilo v nevarnosti, kajti vzrok za to zakasnitev tiči lahko v kaki drugi okoliščini ali pa v nepoznanju zakonitih predpisov.

5. Odločba z dne 6. marca 1916, št. 1137, pravi: Če je bilo preživljanje upravičene osebe ob času vpoklica bistveno odvisno od delovnega zaslužka vpoklicanega, pa je nato opravičenec kasneje sam dobil kako delo, tedaj to dejstvo ne dopušča sklepati, da preživljanje za časa tega zaslužka ni ogroženo. Zakon imenuje državno dajatev prispevek in tako upravičenec svoje pravice do tega prispevka ne izgubi že s tem, da stopi v kako službeno razmerje, da si na ta način dopolni prispevek z ozirom na stroške svojega življenjskega položaja. To pravno naziranje je podprto v § 5, ki pravi, da se sme državno podporo le tedaj in za toliko skrajšati, če in za kolikor presega dajatev vpoklicanega za svojce.

6. Važna je odločba z dne 28. marca 1916, št. 7482 ex 1916: Ne more se reči, da je preživljanje v nevarnosti, če oče, ki je bil dolžan plačati alimente, teh do svojega vpoklica ni dajal in je otroka dejansko vzdrževala mati iz svoje tedenske plače.

7. Neki vpoklicanec je do svojega vpoklica imel veliko trgovino s 20.000 K obratnega kapitala in K 600.000 denarnega prometa. V svojih odločbah z dne 23. marca 1916, št. 2226 in št. 2251, pravi upravno sodišče, da zgolj to dejstvo, še ne opravičuje naziranja, da preživljanje družine ni v nevarnosti, zlasti, ker se je trgovino pri vpoklicu zaprlo. Dokazati bi se moralo, da se je trgovina tudi po vpoklicu dalje vodila ali da obstoji toliko dobrih terjatev, da je preživljanje svojcev zagotovljeno.

8. Neka komisija je rekla: T a s t i m a v e č j e p r e m o ž e n j e i n b i l a h k o p o d p i r a l s v o j c e v v p o k l i c a n e g a z e t a i n z a t o n j i h o v o p r e ž i v l j a n j e n i v n e v a r n o s t i . U p r a v n o s o d i š č e p a v s v o j i o d l o č b i z d n e 23. marca 1916, št. 2251, zavrača to naziranje. Bistveni predpogoj za državno podporo je nevarnost, ki je nastala, ker je odpadel neutrpni delovni zaslužek vpoklicanega. Ta nevarnost ni izključena, če bi kdo drugi kakor država mogoče lahko dal ali slučajno dejansko da kako podporo.

9. Odločba z dne 26. marca 1916, št. 3788 ex 1915, pravi: V zakonu ni utemeljeno naziranje, da svojci nimajo pravice do državnega prispevka, če živijo druge osebe, ki bi morebiti po obnem državljanjskem zakoniku bile dolžne pri odhodu vpoklicanega skrbeti za njegove svojce § 7 v 1. odstavku veliko bolj odkriva, da hoče zakon sam to izključiti, ko pravi, da se od države dani življenjski prispevek vsled morebitnih podpor od strani dežele, občin, društev in zasebnikov ne sme skrajšati. Zakon ne dela nobene razlike, ali se gre tu za čista darila ali za izpolnitev alimentacijskih obveznosti. Neka komisija je dognala, da je soproj iz premožne hiše in da je tudi po poroki živel vedno v očetovi hiši in delal za-njo. Te ugotovitve niso zadostne, kajti ugotoviti bi bilo treba, ali je vpoklicanega in njegove družino preživljal samo oče sam, oziroma, ali ni bilo to preživljanje samo plačilo vpoklicanega, oziroma ali ni vpoklicanega smatrati za malega kmeta v smislu tega zakona.

10. Posebno važna pa je prav zadnja znana odločba upravnega sodišča. Nekdo je bil skladiščnik pri nekem konsumnem društvu in je dobival 40 K na teden. Po njegovem vpoklicu je družina še šest tednov dobivala to plačo. Na to pa je stopila na njegovo mesto v skladišče žena proti tedenski plači 20 K, in tudi odrasla hči ima tedensko plačo 20 K, tedaj obe skupaj ravno foliko kakor prej vpoklicani mož. Komisija je prošnjo odbila sklicevaje se samo na § 3, odstavek 3. čes, da preživljanje ni v nevarnosti. Komisija je rekla tudi: Žena in hči sta zavzeli možovo mesto in zaslužita ravno toliko. Upravno sodišče je sklep komisije zavrnilo in to tako: V tem slučaju se gre samo za to, ali je bila zavrnitev prošnje utemeljena v smislu § 3, odstavek 3, zakona z dne 26. decembra 1914. Tu pravi zakon, da se ima zahtevno zavrniti, če vpoklicani svojo plačo ali zaslužek še nadalje dobiva ali njegovi delovni dohodek iz kakega drugega razloga ne zmanjša. V tem slučaju pa plače ne dobiva vpoklicani naprej, ampak 2 njegova svojca (žena in hči) sta našla zaslužek ki skupno doseže višino plače vpoklicanega. Takih okoliščin pa zakon ne prizna za razlog odklonitve. Zadnji stavek § 3 tu ne pride v poštev, ker se gre samo za pridobitve, dohodne in življenjske razmere vpoklicanega in se more podpora le tedaj odreči, če se da iz teh razmer sklepati, da preživljanje ni v nevarnosti. Zakon se očitno ozira na službo, ki si jih svojci vpoklicanega poiščejo pod pritiskom razmer.

11. Več odločb najde nepravilno postopanje komisij v okoliščini, da je komisija odrekla podporo, ker se njene ugotovitve ne krijejo z napovedbo sifranta, katerim se ni dalo prilike, da bi pred odločitvijo komisije izvedele za vsebino letih ugotovitev. Pomanjkljivo je postopanje, če so se opustile poizvedbe, ali je bilo zanikanje nevarnosti za preživljanje upravičeno. Pomanjkljivo je postopanje, če sklepu komisije manjka utemeljitve, ki bi stranki omogočala učinkovito pravno obrambo potom upravnega sodišča.

12. Važna je tudi odločba o revizijskih sklepih komisij, pa naj nastanejo vsled obnovitve postopanja ali vsled med tem dejansko nastopivših sprememb. Pri teh revizijskih sklepih ni nikakor opravičeno, če se državni prispevek prizna šele od dneva prošnje, ampak ga je treba priznati od tistega časa, ko so nastopili zakoniti predpogoj.

Dajte nam naše može na dopust.

Žene iz rajhenburške župnije nam pišejo:

Prosimo vojaške in politične oblasti, naj vendar ugodijo našim prošnjam in naj dovolijo možem delovne dopuste. Svoj čas smo vložile prošnje in so bile iste sicer uslišane. Reklo se je, da dobijo možje večkrat dopuste. A mnogi so dobili dopust samo mesca februarja in marca. Tedaj je bilo slabo vreme, tako da možje na dopustu niso mogli opraviti dela na polju in ne v vinogradu. Mnoge smo na to prosile dopuste za može, da bi orali in koruzo sejali. Možje pa niso dobili nič dopusta. Sedaj prosimo žene, da se da možem za mesec junij večtedenski dopust zaradi košnje in da nam pomagajo spraviti seno, da bomo vsaj še živino mogle rediti. Če se živina ne bo redila, se tudi mesa ne bo več dobilo in tudi ubogi vojaki ne bodo imeli dovolj krepke hrane.

Če pa možje dopusta ne dobijo, se lahko pripeti, da bo prišel hud udarec nad našo živino in nastalo bo pomanjkanje mesa. Zgodi se lako tako, kot onemu, ki je vprašal ženo, ki je majoran plela: „Žena, kaj delaš?“ „Majoran plejem.“ „Boš mi ga dala malo poduhati?“ „Ne! Sama plela, sama duhala.“

Če me uboge žene ne bomo dobile pomoči pri košnji in drugem nujnem delu na polju, bomo težko pridelale le toliko, kar bomo same rabile za svoj in svoje družine živje. So ljudje, ki pravijo, da žene, ki so same doma, lahko gospodarijo. Človek, ki tako

govori, ne ve, s kakimi težavami se imamo uboge žene na kmetih boriti. Taki ljudje naj le za nekaj časa poskusijo sami ostati na kmetih in videli bodo, kako težko je sedaj gospodariti brez pridnega gospodarja in tudi brez podpore, ki je mnoge posestnice ne dobimo.

Bog se nas naj usmili in Marija lurska!

Tudi ne vsem, ampak nekaterim možem!

(Beseda slovenske žene.)

Četovodja 10.-87. stotnije je v zadnjem „Slovenskem Gospodarju“ z ostrim bičem udaril po napakah, ki so se ponekod vgnjezdile vsled vojskih razmer v naše kraje. Ne oporekam mu; tudi ne maram zagovarjati onih nesrečnic, ki s svojim razuzdanim in nečednim življenjem omadežujejo cel ženski spol. Vobče je pač tako, katera ženska ali mladenka pred vojsko ni bila pridna, tudi sedaj ni; kar pa je bilo poprej dobro, je tudi sedaj. Pisu omenjenega članka bi sicer kaka spretnejša roka v mnogih ozirih lahko krepko odgovorila, a moje kmečko pero je preokorno, da bi zavrnilo mnoga kriva sumničenja. Povedati hočem svoje mnenje le bolj po domače.

Ne maram torej zagovarjati onih nesrečnic, ki so v moževi odsotnosti pozabile na obljubo, ki so jo dale ženinu na dan poroke pred oltarjem, opozoriti hočem samo moške, da, ako hočejo okregati ženski spol, naj poprej prav skrbno pometejo pred svojim lastnim pragom. Svetopisemski rek pravi: „Pezdir v očesu svojega bližnjega vidiš, bruna v lastnem očesu pa ne.“

Možje in fantje na fronti so, kakor se splošno sliši, vrli in pošteni. Vojaški dušni pastirji in drugi, ki pridejo z njimi v dotiko, ne morejo prehvaliti, kako v dežju krogel in šrapnelov celo možje in fantje, ki doma poprej niso bili, na posebno dobrem glasu, vroče molijo in se vzgledno obnašajo. Drugače pa je žal za fronto in v zaledju. Ker je bil četovodja 10.-87. stotnije glede ženskih prestopkov odkrit, hočem še tudi jaz odkrito označiti nekatere zle posledice možke lahkomišelnosti v vojaških posadkah za fronto in v zaledju.

1. Marsikateri mož, ki ima doma pridno, pobožno in zvesto ženo, je obesil lastnost, ki se ji pravi zvestoba, na klin. Kdor ima le količkaj priliko opazovati življenje vojaštva v zaledju, v naših mestih in trgih, bi vedel povedati marsikatero. Vprašajmo samo zdravnike. Iz izjav in predavanj zdravnikov je posneti, da je v zaledju ponekod celo do 80% vojaštva okuženega po grdih boleznih, kot nasledkih grehov, ki bi se med kristjani niti imenovati ne smeli. Mnogi zdravniki in drugi pametni možje pravijo, da se silno bojijo, da se bodo te grde bolezni zanesle tudi na deželo. Cele družine in občine bodo bolane, okužene, zapisane počasni, a strašni smrti. Možje, ako hočete nadalje nositi čednostno ime „mož“, ostanite pošteni, zvesti sebi, Bogu in svoji ženi!

2. Star slovenski pregovor pravi, da eno gnilo jabelko pokvari več zdravih jabelk. Pred slabo družbo vas, dragi možje in mladeniči, ne svarijo same vaši dušni pastirji, ampak tudi vaše žene in vaši stariši. In kaj vse slaba družba napravi! Iz treznega, bogaboječega moža in mladeniča napravi pijanca, ki se ne zmeni več mnogo za cerkev, ne za nauke dušnih pastirjev, ne za navsete, prošnje in svarila svoje zveste žene in dobrih starišev, ampak drvi v družbi slabih tovarišev tje v en dan za svojimi strastmi, kakor živina. Najljubše mu je klafrarska družba v zadržli gostilni ali kaki slaboglasni hiši, mesto rožnega venca časti igralne karte, molitveno knjigo pa zamenja za liter vina ali šnopsa. Ali bo srečna tvoja družina, dragi slovenski mož in mladenič, ako se boš tak vrnil po sklenjenem miru na svoj dom?

3. Me ženske in sploh vsi doma ostali se trudimo s trdim delom noč in dan, da bi obdržali naše domove gospodarsko močne in da bi od časa do časa tudi vpoklicanim možem in sinom poslali na bojišča in v zaledje kake krovnice za pobjesek. Znano nam je, da je vojak po dolgih marših in napornih vajah potreben okrepčila. Žal, pa da nekateri možje in mladeniči z denarjem ravnaajo tako potratno, da nastaja opetovano sumnje, kam se spravlja denar. Dragi možje in mladeniči! Ravnaajte z denarjem kolikor mogoče varčno, kajti prepričana sem, da bodo po vojski nastopili slabši časi, še slabši kot so sedaj.

To bi bili moji trije opomini na može in mladeniče pri vojaki. Ohranite tudi vi zvestobo, varujte se slabe družine in bodite varčni!

Kakor je pisec zadnjega „Gospodarjevega“ članka omenjal, da njegovi opomini niso namenjeni za vse ženske, tako tudi jaz prosim može in mladeniče, ki so v vsakem oziru ostali tudi v vojaški suknji zvesti Bogu, narodu in svojim domačim, naj ne bodo ujaljeni, teh vrstic ni narekovalo hudobno srce, ampak srce, ki želi, da bi bile naše slovenske družine tudi po vojski srečne in da bi se grde in slabe navade med slovenskim ljudstvom kolikor mogoče omejile.

Veliki boji na italijanskem bojišču.

Že dne 14. maja so se razvili na več odsekih laške fronte živahni artilerijski boji. Naslednji dan, dne 15. t. m., pa so se razlegli na celo fronto ter na mnogih mestih nastopili z veliko srditostjo. Krepkemu našemu nastopu so sledili tudi znatni uspehi, kar je razvidno že iz ne navadno velikega plena. Ujeli smo dne 15. maja na celi fronti okoli 3000 mož, 7 topov, 13 strojnih pušk, ter veliko drugega vojnega gradiva. Posebno krepke je bil naš nastop na tirolski fronti izhodno od Rovereta, oziroma jugoizhodno od Tridenta.

O velikem pomenu teh dogodkov še danes ne moremo razpravljati. Toda ti najnovejši dogodki gotovo ne bodo povzdignili razpoloženja v Italiji, ki je jako slabo. Ljudje so potrti in brez upa na zmago. Pet ofenziv so začeli Italijani, vse so končale za nje klaverno, z velikimi izgubami ljudi in brez ozemeljskih pridobitev. Njihovo brodovje, čeprav močnejše, se ni upalo spustiti z našo majhno, a drznobrabro mornarico v boj. Črnogorsko-albanska obal je v naših rokah ter za Italijane za vedno izgubljena. Vse sanje o „laški Adriji“ so uničene. Italijanska jadrska obal je izpostavljena napadom naših letalcev in našega brodovja. In vendar bo prihodnji torek, dne 23. maja, minilo že eno leto, odkar so nam prelomili Italijani zvestobo ter nas zahrbtno napadli. Ni čudo torej, da celo hujšaški laški listi že pišejo, kako nemodro je bilo, da niso sprejeli, kar jim je Avstrija ponujala. Na kakšno ofenzivo od italijanske strani nihče več ne misli, ampak laška javnost stavi samo še upanje na uspešno obrambo. Iz političnih krogov pa prihaja vest, da se misli zopet vrniti v javno življenje nasprotnik sedanje zahrbtne vojne Lahov z Avstrijo, prejšnji ministrski predsednik Giolitti.

Našim hrabrim bojevnikom pa želimo srečo in najlepše uspehe v sedanjih bojih!

Naša ofenziva v južnih Tirolah.

Na južnem Tirolskem so naše čete na nekaterih delih bojne črte dne 15. maja pričele z ofenzivo. Bojni dogodki so se od našega zadnjega poročila sledenče razvijali:

Dne 10. maja živahni artilerijski boji. Dne 11., 12., 13. in 14. maja nobenih posebnih dogodkov. V ponedeljek, dne 15. maja, so naše čete, podpirane z obvladujočim artilerijskim ognjem, zavzele prvo sovražno postojanko na grebenu višine Armenterra (južno od Suganske doline), na planoti Vielgereuth (severoizhodno od mesta Roveret), severno od doline Terragnolo (ob tirolsko-italijanski meji, izhodno od Rovereta) in postojanke južno od mesta Roveret. V teh bojih so naši ujeli 65 častnikov, med temi 1 polkovnika in čez 2500 mož. Uplenili pa so 11 strojnih pušk in 7 topov. Sestrelili smo tudi italijansko letalo.

Boji na Koroškem.

S koroške fronte se je zadnji čas poročalo samo o artilerijskih bojih. Dne 15. maja pa so se razvili pri Pontebi tudi živahni infanterijski boji z odlički barzaljerov.

Boji na soški bojni črti.

Dne 10. maja je italijanski letalec vrigel 2 bombi na Gorico. Ubiti 2, ranjenih 33 oseb. Dne 11. maja smo na Mrzlem Vrhu odbili dva sovražna napada. Dne 12. maja so naše čete na severnem robu gore Sv. Mihaela odbile več napadov. Sovražnik je imel pri tem hude izgube. Dne 13. maja ponoči smo na Doberdovski planoti odbili zabodno od Sv. Martina ljut sovražni naskok. Dne 14. maja je naša artilerija z uspešnim ognjem vrgla sovražnika zahodno od Sv. Martina iz njegovih prednjih jarkov. Italijanski sunki severno od gore Sv. Mihaela so se ponesrečili. Sovražna artilerija je mesto Gorico zopet močno obstreljevala. Severno od tolminskega območja so udre naše čete na več mestih v italijanske järke. Po noči so naši letalci metali na italijansko ladjedelnico pri Tržiču, na kolodvor pri Červinjanu in na druge vojaške naprave bombe in napravili Lahu obilo škode. Dne 15. maja so naši črnovojniki izhodno od Tržiča udri v sovražne järke in ujeli 5 častnikov in 150 mož. Pri Sv. Martinu je skušal Lah z ljutimi napadi pridobiti izgubljene postojanke pri Sv. Martinu, a zaman. Naši ujeli 3 častnike in 140 mož ter mnogo vojnega gradiva. Pri gorškem območju, pri Plavah in pri Tolminu naša artilerija prizadela sovražniku velike izgube. Naši v manjših bojih ujeli 1 častnika in 116 mož. Dne 16. maja zjutraj je sovražni letalec metala na Kostanjevico pri Gorici in na več različno zaznamovanih bolnišnic bombe, a ni napravil nikake škode.

87. pešpolk,

Z bojišča, dne 5. maja 1916.

Nedavno smo bili vojaki 87. pešpolka prav izredno srečni. Bili smo pri sv. spovedi, pri sv. maši

in pri sv. obhajilu. Gospod polkovnik Hosner, poveljnik našega polka, se je s svojimi štabnimi in drugimi častniki udeležil naše pobožnosti. Naš dični poveljnik in njegovi častniki nam dajejo v prvi vrsti najlepši vzgled. Nobeden se ne sramuje pripogniti kolena pred Njim, ki je za nas toliko trpel, ki je gospodar sveta. Solze ti silijo v oči, ko nas gledaš tako zbrane okrog našega polkovnika, kojega ljubimo in spoštujemo kakor svojega četa. Nobeden si našega g. polkovnika ne upa in tudi noče žaliti niti z najmanjšo stvarjo. Tudi on nas ljubi z očetovsko ljubeznijo, in če ni kaj prav, nas tudi pokrega kakor oče svoje otroke. Polkovnik je že tudi opetovano rekel, da je ponesen na to, da je naš poveljnik

Mi se pa tudi trudimo, da delamo našemu svolasemu polkovniku in polkovni zastavi čast po svojih močeh. Na dan, katerega imam v mislih, smo med sv. opravilom sprejeli sv. obhajilo, po sv. maši pa smo se vrnili v svoje brloge, kjer so nas čakala raznovrstna darila. Dobri ljudje so nam poslali smodk, cigaret in peciva, za kar se prav pristržno zahvaljujemo. Torej manjkalo nam ni ničesar. Pa bo kdo rekel: „Godbje in plesa pa le nište imeli.“ Pohujšljivega, kakor ga imate doma, ne maramo. Godbje nam je nadomestila harmonika in krepka slovenska grla so zapela lepe narodne pesmi S. Gregorčiča in druge. Tudi vina smo dobili. Dragi čitatelji! Tako nam druga ni manjkalo, kakor naših dragih domačih, Ti so pa bili v naših mislih.

Pozdravljamo vas kakor vse čitatelje in čitateljičice „Slovenskega Gospodarja“ vaši: Josip Lah, Sv. Lenart pri Veliki Nedelji; Jakob Kajnih, Sv. Anton v Slov. gor.; Franc Jurjovič, Kapela pri Radeneh; Martin Greindl, Sv. Anton v Slov. gor.; Matija Vorina in Janez Felicijan, oba iz Hrastnika; Fr. Štebih, Franc Hojnik, Lovro Zelenko, Anton Rajh, Al. Cajnko, Franc Zavratnik, vsi od Sv. Tomaža pri Ormožu; Anton Ferenc, Anton Hole, Franc Lipša, doma od Sv. Jurija na Ščavnici; Anton Kolarič, Ptuj.

Rusko bojišče.

Na naši ruski fronti skoro nobenih bojev. Na severu so zavezniške čete južno od Dvinska dne 10. maja zavzele 500 m dolgo sovražno postojanko. Car se je pripeljal na besarabsko fronto, kjer se posvetuje s svojimi generali glede bodočega bojevanja. V Petrogradu so baje velike ljudske množice dne 12. t. m. hodile po ulicah z belimi zastavami, na katerih so bile rudeče tiskane besede: „Mir! Mir!“

Francosko bojišče.

Na bojišču pred Verdunom od zadnjega našega poročila ni bilo kakih posebnih dogodkov. Boj se vrši skoro edino za postojanke, ki so jih Nemci pri „Mrtvem možu“, na višini 304 in pri Caillette-gozdu odvzeli Francozom. Na fronti, ki jo imajo zasedeno Angleži, so imeli Nemci nekaj malih uspehov. Listi pišejo, da se na obeh straneh zopet pripravljajo na ofenzivo.

Turška bojišča.

Razun s kavkaške bojne črte, kjer so Turki ustavili rusko prodiranje na celi fronti, ni s turških bojišč nobenih posebnih novic.

Papeževa skrb za mir.

Nizozemski list „Vaaderland“ javlja iz Rima: Papež je sprejel diplomatskega zastopnika četverosporazuma ter ga med pogovorom vprašal, ali bi ne bila sedaj najlepša priložnost, da tudi četverosporazum naznani svoje mirovne pogoje. Zastopnik je na to kratko odgovoril: Ne! — Četverosporazum se torej ni dovolj mehak.

Zopet se nanovo zatrjuje, da je papež vendarle s posebnim pismom na severnoameriškega predsednika Wilsona uplival, naj se vendar ne zamota v vojsko z Nemčijo, ker bi s tem strašno svetovno vojsko le podaljšal. Opozoril je tudi Wilsona na to, da je Nemčija res voljna skleniti mir, a da naj Wilson upliva na četverosporazum, da se bo tudi ta odločil za mir, in stavlil sprejemljive pogoje. Baje je s tem ugodil tajni želji Francije, ki s strahom gleda, kako ji umirajo ljudje in gineva narodno bogastvo.

Angleški zunanji minister o miru.

Da na Angleškem vendar niso več tako navdušeni za nadaljevanje vojske, se razvidi tudi iz tega,

da vodilni angleški možje vedno pogosteje govorijo o miru. Dne 10. maja je izpregovoril tudi angleški zunanji minister Grey. Mož je začetkom vojske in pozneje govoril zelo naduto, sedaj je postal že ponižnejši. Zatrjeval je, da Anglija nima namena razbiti svobodne in združene Nemčije. Razbiti se mora le prusko tiranstvo ter obnoviti Belgija in Srbija. Da je Grey sedaj govoril tudi o Srbiji, je samoumevno. Izpred Soluna odhajajo angleške čete v Egipt, na njih mesto pa se postavljajo ostanki srbske armade. Da bodo Srbi rajši krvaveli namesto Angležev, jim je pa Grey obljubil obnovitev Srbije, Grey je tudi izjavil: Nihče ne želi miru bolj, kakor mi, toda mi želimo mir, ki ustanovi pravičnost in obnovi spoštovanje do mednarodnega prava. — Grey je tako miroljubno govoril, da pomiri angleško javnost in nepristranske države, sicer pa je angleška vlada še vedno najbolj trdovratna. Na ponovljeno nemško izjavo, da je Nemčija za mir pod določno izraženimi pogoji, še do danes ni hotela odgovoriti s svojimi pogoji. Toda želja po miru si dela tudi na Angleškem s tiho, a veliko silo svojo pot.

Francoski predsednik o miru.

Predsednik francoske ljudovlade Poincare je nagovoril lotrinske begunce ter se je kazal v izrazih zelo strupenega za vojsko, a vsebina govora je bila pa vendar drugačna, kakor se je nekdanj oznanjevala po vsem Francoskem. Rekel je: „Hočemo mir, ki obnovljenim velesilam resno jamči ravnotežje in trajnost. Dokler se ne ugotovi tak mir, dokler ne izjavijo sovražniki, da so premagani, se ne prenehamo vojskovati.“ O tem govoru se pač lahko pove, da o vojski govori, a misli na mir. Tako nespremeten Poincare ni, da bi resno mislil, mi, Bolgarija in Nemčija, ki smo zavzeli Srbijo, Črnogoro, Albanijo, Rusko-Poljsko, Belgijo in znaten del Francoske. Lomo šli pred Francoze ter njih zaveznike in jim povedali, da smo premagani. Na mir mislijo naši sovražniki, miru si želijo, toda še so preošabni, da bi to priznali. A njihovi govori se ne glasijo več na ono struno, da nas je treba uničiti. In nam se zdi, da je to že velik korak nasproti miru.

Nizozemci upajo, da se sklene mir.

Nizozemski listi se pečajo z vprašanjem, če ni zdaj napačil pravi trenotek za mir, kakoršnega je označil angleški ministrski predsednik Asquith kot smoter vojske, namreč za mir, ki bi jamči vsem državam enake pravice. Nemčija je v vojaškem oziru zmagala. Izgubila je pač naselbine, a zato ima dragocena jamstva v rokah. Nemčija je pripravljena, da se pogaja za mir, ki jamči njene življenjske koristi. Kako si jih predstavlja Nemčija, je razvidno iz njene poslanice Wilsonu. Drugačno je stališče zaveznikov, katerih jamstva tvorijo nemške naselbine in deli Turčije, ki se ne morejo primerjati z jamstvi Nemčije. — Besede mir se zato še boje.

Nizozemski list „Handelsblad“ objavlja članek, ki izvaja, da Nizozemska celo upa, da se sklene mir, kar dokazuje tudi, ker se močno dviga vrednost denarja.

Amerika in Mehika.

Listi poročajo, da utegne priti v kratkem do izbruha vojske med Združenimi državami Severne Amerike in Mehiko. Dne 11. maja je udrla ameriška brigada v mehikansko mesto Chihuahua, kjer ima mehikanski general Karanca zbranih 25.000 mož. Vesti iz Vašingtona zatrjujejo, da bo vlada Združenih držav Mehiki te dni izročila ultimatum ali zadnjo besedo. Amerika zahteva, da naj Mehika dovoli, da ameriške čete napravijo v Mehiki red. Mehikanska vlada pa noče ugoditi tej zahtevi in pravi, da se bo borila do skrajnosti za neodvisnost domovine. Nekatere vesti pravijo, da je vojska neizogibna. Francija je že naročila svojim konzulatom v Mehiki, naj prevzamejo varstvo Amerikancev v Mehiki.

Na Irskem

Ustaja na Irskem še vedno ni popolnoma udušena. Tuintam se še postavijo kake manjše irske skupine angleški sili po robu. Angleška poročila pravijo, da je bilo vsled ustaje ranjenih 1315, umrlo pa 304 oseb. Irski poslanci so v angleški zbornici pozvali vlado, naj vendar ustavi usmrtno na Irskem, ker si s tem nakopljejo Angleži še več sovražnikov. Vodja ustaških Ircev, lord Casement, stoji je dni pred vojaškim sodiščem v Londonu. Obtožen je veleizdaje. Obsojen bo skoro gotovo na smrt. Švicarski listi pišejo, da je sam sv. Oče pri angleški vladi prosil za Casementa, naj ga ne usmrtijo, ker bi to bil povod za nove nemire.

Nameravan napad na švedskega kralja.

Baje so prišli na sled zaroti od Angležev in Rusov najetih ljudi, ki so mislili ob priliki kraljeve udeležbe pri neki konjski razstavi umoriti švedskega kralja. Za zaroto se je pravočasno zvedelo in kralj ni šel na razstavo.

Slovenske žrtve za domovino.

— **Karol Kunstek.** Kot junak za domovino je padel in bil pokopan pri Gorjanskem na Goriškem dne 14. novembra 1915 nadobudni 20letni Karol Kunstek (Pomladinov) iz Stermeca pri Rogatecu. Dobil je strel v trebuh. Počivaj sladko, mlad junak, v goriški zemlji!

— **Janez Tumpej.** Dne 15. aprila t. l. je padel na Doberdobski gorski planoti Janez Tumpej, doma od Sv. Lovrenca na Dravskem polju. Bil je vrl in priden fant. Svetila mu večna luč!

— **Ivan Zlebnik.** Rečica ob Savinji: Med mnoge žrtve, ki jih je zahtevala domovina iz naše župnije, prištevamo tudi blagega mladeniča Ivana Zlebnik, p. d. Martinov. Padel je na severnem bojišču že mesca decembra 1914. Poročilo o njegovi smrti je prišlo šele mesca marca t. l., zato so njegovi stariši in znanci do istega časa domnevali, da se nahaja v vojnem ujetništvu. Rajni je služil pri domačem pešpolku št. 87, ter za časa mobilizacije moral odriniti na srbsko bojišče, kjer je bil ranjen v nogo. Dragi Janko, počivaj v miru in na svidenje v boljši domovini!

Razne novice.

* **Pogreb mil. g. stolnega prošta prelata Hribovskega** se je vršil večeraj v sredo ob 4. uri popoldne. Od kapiteljske hiše v stolnico je vodil sprevod prevz. knezoškof sam ter opravil v cerkvi z duhovščino zaždušne obrede za rajnega. Udeležba pri pogrebu je bila velika. Udeležili so se ga opat celjski Ogradi, prošt ptuški Jurkovič, arhidijakon konjski Hrastelj ter 91 duhovnikov. Tudi graški stolni kapitelj je poslal dva zastopnika. Nadalje so bili zastopani: mariborski mestni zastop, okrajno glavarstvo, nadsodišče, okrajno finančno ravnateljstvo, vse šole itd. Telesni ostanki rajnega so se pokopali na tezenskem pokopališču. Naj v miru počiva!

* **Sv. birma v dekanatu Laško** se bo vršila po naslednjem redu: Dne 21. maja 1916 pri Sv. Martinu na Laškem; dne 22. maja v isti nadžupnijski cerkvi v Laškem trgu za sosedne župnije Sv. Rupert, Jurkloster, Razbor, Sv. Jedert, Sv. Miklavž, Sv. Marjeta, Sirje, Sv. Lenart; dne 23. maja v Loki, dne 24. maja v Trbovljah in dne 25. maja v Dolu.

* **Duhovniška imenovanja.** Mil. g. kanonik in bogoslovski ravnatelj Martin Matek je imenovan za ravnatelja knezoškofijske pisarne. Mil. g. kanonik Rudolf Janežič je imenovan za ravnatelja mariborskega bogoslova.

* **40letnica župnikovanja.** Pretekle dni je dopolnil č. g. zlatomašnik Jurij Bezenšek 40 let, odkar je bil prišel za župnika v Čadram pri Konjicah. Tu si je sedaj 78letni ter še duševno in telesno krepki gospod med ostalim postavil krasen spomenik s 40 m dolgo in 14 m široko novo cerkvijo, o kateri pravijo strokovnjaki, da bi čast delala vsaki katedrali.

* **Duhovniška vest.** Č. g. Franc Planinc, kaplan pri Sv. Jakobu in Slov. goricah, je prestavljen kot provizor k Sv. Balenku na Kogu.

* **Zopet nov ogrsko-slovenski vojni kurat.** Poleg č. g. Karola Ficko je imenovan za vojnega kurata č. g. Jožef Ragašič, mestni kaplan markovski.

* **Vojni kurat č. g. Josip Pintar.** Roka se nam trese od žalosti, ko pišemo danes posmrtnico svojemu ljubemu prijatelju in sodelovalcu, č. g. Josipu Pintarju. Koliko nad še je cerkev in domovina stavila nanj, sedaj pa nam je legel že v prezgodnji grob k večnemu počitku! Kamor je prišel, kjer je bil, povsod je hodilo z njim veselje in radost. Bog mu je dal srečno nprav, s katero je povsod, kamor je stopil, vzbujal novo življenje, veselo delovanje, radostno razpoloženje. Še le sedaj, ko nam je izginil za vselej, nam tečejo ob spominu nanj prve solze za njim, nam je povzročil prvo globoko žalost. Toda tako je bila volja Gospodova in njej se moramo pokorno ukloniti. Ko so sovražniki obstopili našo domovino in jo napadli s krvavo vojsko, tedaj živahnega g. Josipa ni zdržalo več v tesni sobici celjske kaplanije, ampak gnalo ga je ven v vrste naših mladeničev in mož, ki so prijeli za orožje, da branijo z njim svojega cesarja in Avstrijo. Prostovoljno se je oglasil za duhovniško službo na bojiščih. In ko je bil uslišán, je odšel z veseljem in navdušenjem med bojevnike, kjer je izpolnjeval zvesto in požrtvovalno podeljeno mu službo. Najboljši dokaz za njegovo vzorno službovanje je pač, da mu je cesar podelil duhovniški zaslužni križ z rdečim belim trakom in za njegovo hrabrost pred sovražnikom na soški fronti viteški križ Franc Jože-

fovega reda. Z napornim in razburljivim delovanjem na fronti si je nakopal srčno bolezen in dne 11. majnika mu je srčna kap pretrgala nit njegovega mladega življenja. Pokojnik je bil priden, goreč duhovnik v cerkvi in šoli ter zelo marljiv delavec v naših katoliških organizacijah. Posebno je bilo blagoslovljeno njegovo delovanje v orlovski organizaciji celjski in cele Savinjske doline. Sam še mladenič, jasnega, vedrega značaja, je skrbel za našo moško mladino, da je ostala tudi v najnevarnejših letih na pravih potih, zvesta preljubemu Bogu in mili slovenski domovini. Nebesa bodo vrlému mlademu dušnemu pastirju poplačala njegovo delo, pravično in obilno! Mi pa mu ohranimo trajen in hvaležen spomin. — Rojen je bil dne 3. marca 1885 v Poličanah in v mašnika posvečen dne 25. julija 1908. Služboval je kot kaplan v Makolah, na Muti in v Celju. Svetila mu večna luč!

— O njegovi smrti in pogrebu nam poroča divizijski župnik č. g. Alojzij Čížek tako-le: Jožef Pintar, vojni kurat nekoga domobranskega polka, je dne 11. t. m. zjutraj naglo umrl. Zadel ga je srčna kap. Dne 10. maja je tožil svojim prijateljem, da ga tišči čez prsa, ob 3. uri zjutraj ga je še slišal stotnik, njegov sosed, in zjutraj ga je sluga dobil mrtvega. Kakor so zdravniki izjavili, je bila nagla smrt posledica nad vse napornega delovanja, zlasti na Doberdolu, kjer je v najhujšem ognju opravil za občudovanja vredno vstrajnostjo in požrtvovalnostjo svoj vojni-duhovniški poklic. Na sto in sto jih je sprevidel in tolažil v hudih bolečinah in smrtnem boju. Sedaj je pa tudi njega pokosila bela žena. A ne le ranjenim je bil tolažnik, tudi zdravim je pridno lomil kruh besede božje, jih tolažil, navduševal in vabil k sv. zakramentom, dobro vedoč, da mnogi le tam še najdejo utehe in tolažbo. Ko je nadvojvoda Evgen obiskal njegov polk, mu je sam priznal, da je gotovo njegovemu uplivu na moštvo pripisati junaška dejanja tega že v folikih bojih zmagovalnega polka. Od cesarja je dobil dvojno odlikovanje: duhovniški zaslužni križ in viteški križ Franc Jožefovega reda. Ravnokar so prihajale od ljubih prijateljev mnogobrojne častitke k zadnjemu odlikovanju, pa ga je poklical Bog k sebi, da mu podeli za njegovo požrtvovalno delovanje nebeško plačilo. Nam vsem njegovim prijateljem, ki je nas zadelo prav hudo v srce vest, da ljubega Pintar Jožeka ni več med živimi, tolaži zavest, da, če je tudi naglo pokosila ga smrt, nepripravljen ni stopil pred Sodnika. Opravil je še mesca majnika vsak večer šmarnice in zjutraj ob obilni udeležbi vojakov služil sveto daritev 10. majnika, ko je sv. cerkev slavila god njegovega patrona sv. Jožefa, je opravil sv. mašo zadnjikrat. Pogreb se je vršil dne 12. maja. Vodil ga je č. g. divizijski župnik Alojzij Čížek ob asistenci dveh vojnih kuratov ter mu spregovoril za slovo ob odprtem grobu. Navzoč je bil ves polk z gg. oficirji vred. Preddragi Jožef, počivaj mirno v tuji zemlji! — Poveljnik c. kr. domobranskega pešpolka št. 26 je poslal očetu rajnega vojnega kurata Jož. Pintar sledeče pismo: „Na bojišču, dne 11. maja 1916. Naš nad vse visoko čislani prijatelj in duhovni svetovalec gospod vojni kurat Jožef Pintar, kateri je bil tako pri častniškem zboru kot tudi pri moštvu zaradi svoje dobrosrčnosti vsestransko priljubljen, zaradi svojega junaštva in neustrašenosti visokospoštovan in čaščen, je, žal, danes (dne 11. maja) ob 5. uri zjutraj vsled srčne kapi umrl. Vaš sin, g. vojni kurat Jožef Pintar, se v zadnjih dneh ni čutil popolnoma dobrega in je večkrat tožil o prehlajenju in o srčnih bolestinah. A dasiravno mu je zdravnik naročil, naj čuva postelj, je še vedno opravljal svoj duhovniški poklic in izvrševal svoje dolžnosti. Na večer pred smrtjo je še sedel s svojimi tovariši v častniški olednici in bil izborno razpoložen. Njegovi čini, njegovo obnašanje pred sovražnikom, posebej pa še njegovo neustrašeno zadržanje na Doberdolu, vse to bo ostalo vpisano v zgodovini našega polka. Mi ne izgubimo v njem samo plemenitega duhovnika in človekoljuba, ampak tudi hrabrega vojaka. Naj mu bo zemlja lahka! Spomini na njegove čine bodo ostali vojakom našega polka vedno nepozabni. Prosim Vas, da vzamete v mojem imenu, kakor tudi v imenu vseh častnikov in moštva našega polka na znanje najiskrenejše sožalje k tej pretežki izgubi. Rudolf Vahsy, podpolkovnik, polkovni poveljnik. — V torek, dne 16. maja, ob 8. uri zjutraj, se je po naročilu poveljstva 26. domobranskega pešpolka v Mariboru služila v baziliki Matere Milosti sv. maša-zadušnica za umrlim vojnim kuratom č. g. Pintarjem, združena z mrtvaškimi molitvami. Navzoči so bili stariši in drugi sorodniki pokojnega, poveljnik domobranskega pešpolka s službe prostimi častniki in moštvom.

* **Rok za podpisovanje 4. vojnega posojila podaljšán.** Finančno ministrstvo je podaljšalo rok za podpisovanje 4. vojnega posojila do torika, dne 23. t. m. Torek, dne 23. maja, je torej zadnji dan za podpisovanje 4. vojnega posojila, Slovenci, storite svojo domoljubno dolžnost!

* **Družba vednega češčenja** more še le sedaj razposlati posameznim župnijam izdelke paramentnega društva za leto 1915. Cerkevna predstojništva, ki želijo v tekočem letu podpore za svoje cerkve, naj blagovoljijo to poročati kn. šk. stolnemu in mestnemu župniškemu uradu v Mariboru vsaj do konca mesca julija. Zaboji in kartoni se naj na omenjeni naslov vrnejo.

* **Odlikovani stajerski slovenski učitelji.** S srebrno hrabrostno kolajno I. razreda so odlikovani: Franc Mejovšek, učitelj v Jarenini in poročnik 4. bosansko-herc. pešpolka; Franc Čuček, učitelj pri Sv. Antonu v Slov. gor. in poročnik v 26. domobranskem pešpolku; Maksimilijan Smole, učitelj v Račju in praporščak 26. domobranskega pešpolka; s srebrno hrabrostno kolajno II. razreda: Maksimilijan Viher, okrajni pomožni učitelj v Mariboru in poročnik v 2. polku deželnih strelcev; Anton Mohar, učitelj pri Sv. Marjeti na Dravskem polju in praporščak v 26. domobranskem pešpolku je odlikovan z bronasto hrabrostno kolajno; Ljudovik Varl, učitelj v Poličanah in računski podčastnik v 47. pešpolku, je odlikovan s srebrnim zaslužnim križcem na traku hrabrostne kolajne; Friderik Pučelik, učitelj v Lajteršpergu pri Mariboru, je prejel najvišjo polvalo in priznanje.

* **Odlikovana** sta bila na bojnem polju za požrtvovalno in vzglédno delovanje pred sovražnikom s srebrnem križcem s krono na hrabrostnem traku Rudolf Cimperšek iz znane Cimperšekove rodbine v Sevnici, ter Mihael Maček, oficijant iz Rogateca, sin Franca Maček iz Prevorja pri Kozjem. Obadva siužita od začetka vojske neprenehoma na fronti v lovs-kem bataljonu in sicer prvi kot štabni narednik in drugi kot računski podčastnik I. razreda.

* **Izvanredno odlikovanje slovenskega junaka.** Za nadognjičarja je imenovan ognjičar Alojzij Zelenko, doma iz Veržeja pri Ljutomeru, ki služi pri poljsko-havbičnem polku. Imenovani je že od začetka vojske na bojnem polju in se je udeležil prvih bojev v Srbiji, kjer je bil težko ranjen in odlikovan s srebrno hrabrostno kolajno. Od januarja 1915 se nahaja na severnem bojišču, kjer je bil tudi težko ranjen in je izvršil mnogo junaških činov, za katere je bil odlikovan z zlato in bronasto kolajno ter s srebrnim zaslužnim križcem s krono na traku hrabrostne svetinje.

* **Brata sta se našla na bojišču.** Janez Hriberšek nam piše z italijanskega bojišča: K Veliki noči smo bili izredno veseli, ko nam je g. podpolkovnik dal prosto, da smo lahko šli v cerkev. Na Velikonočni pondeljek sem šel iskat brata. Vedel sem, da je tu nekje. Ko sva prišla skupaj, je zavladao veliko veselje med nama. Govorila sva si, kje je lani on obhajal Velikonoč, kje pa jaz. Letos sva praznike skupaj obhajala. Drevje je tu na bojišču v lepem cvetju, trta lepo zeleni. Ljudje prav pridno delajo svoja dela, a mi pa svoja. Mi pa si zapojemo: „Za mejo tu italijansko, slovenski fantje smo, z orožem hrabrim našim, domovje branimo. In dokler v prsih mladih, nam kri pretaka se, o mnogokrat preklican Lah si brusil bo pete.“ Srčne pozdrave iz tujine pošiljamo med svoje domačine: Janez Hriberšek in Andr. Godler iz Malega vrha pri Brežicah; Martin Jeršič iz Planine; Ivan Veble, Anton Drugovič in Andr. Spilter iz Dobove pri Brežicah.

* **Slovenci raje v strelskih jarkih kot v zaledju.** S tirolskih gor se nam piše dne 3. maja t. l.: Sprejmite najsrčnejšo zahvalo za pošiljanje Vašega lista ter iskrene pozdrave z italijanskega bojišča. Sedaj smo v rezervi. Vojna ne upliva slabo na naše razpoloženje, kar nas je Slovencev, smo vsi raje v strelskih jarkih, kot pa v zaledju, ker se igramo z Italijani, kot mačka z miško. Sploh je to ljudstvo zelo razburjenih živcev in ne vzdrži dolgo; obrazi so topi, brez odločnosti. In to ljudstvo naj bi zmagalo!!! Pozdrav vsem bralcem in bralkam „Slovenskega Gospodarja“ od Jurija Plevnik.

* **Kdo kaj ve?** Pogreša se Ivan Petek, doma iz Lembaha pri Mariboru. Služil je kot poddesetnik pri domobranskem pešpolku št. 26, 18. maršbataljon, 3. stotnija, vojna pošta št. 239. Prosi se, če kdo kaj ve o njem, naj naznani njegovemu bratu Pavlu Skerbot, c. kr. domobranski pešpolk št. 4, 13. stotnija, vojna pošta št. 608. — Kdo kaj ve o Štefanu Vollmaier, ki je služil pri domobranskem pešpolku št. 26, 12. stotnija, vojna pošta št. 48. Na italijanskem bojišču je bil dne 31. oktobra 1915 težko ranjen. Poroč la njegovemu očetu Francu Vollmaier pri Sv. Ožbaltu, pošta Ribnica-Brezno.

* **Glas iz Rusije.** Jakob Hirga, doma iz Moškancje pri Sv. Marjeti, katerega smo imeli že za rajnega, 11 mescev ni nič pisal. Njegovi tovariši in prijatelji so pošiljali domačim žalostne glasove, da je storil smrt za domovino. Dne 30. aprila t. l. pa je le še prišlo veselo pismo, katerega je pisal dne 26. 3. 1916. Pismo se glasi: „Preljubi stariši, sestrici in bratec! Prelepe in mile pozdrave Vam pošiljam iz daljne Rusije. Naznanim Vam, da sem še živ in dokaj zdrav. Samo velika žalost me obdaja, ker ne slišim nič od doma. Kako je kaj z Vami, ljubi mi domači? Ali še imate očeta doma? Ali so že tudi morali zapustiti rojstni kraj in iti za domovino v vojsko? Če Vam je kaj mogoče, pišite mi, kako je z Vami. Pristrčno lepo Vas vse pozdravi, posebno pa Vas, ljubim stariši Vaš sin Jakob v daljni Rusiji.

* **Okrajni pomožni odbori.** Pri okrajnih sodnijah so ustanovljeni okrajni pomožni odbori, ki imajo nalogo, da pomagajo družinam vpoklicanih do podpor, in jim sploh grede v vseh kočljivih zadevah na roko. Ako torej kaka žena ali sorodnik vpoklicanca misli, da se mu glede podpore godi krivica, t. j. ali sploh ne dobi podpore ali pa premalo, naj se obrne na okrajni pomožni odbor. Na ta odbor se naj obračajo tudi vdove padlih v zapuščinskih in drugih spornih zadevah. Odbor posluje trezplačno. V Mariboru je

predsednik tega odbora deželnosodni svetnik Stergar (okrajna sodnija, pritličje).

Kako se dobi vojaške skupine za poljska dela? Kakor znano, je vojno ministrstvo po posredovanju poljedelskega ministrstva odredilo, da se za opravljanje nujnega dela na kmetih pošljejo posestnikom vojaške delavske skupine na pomoč. Kjer torej primanjkuje delavcev za košnjo itd., naj prosijo posestniki po občini okrajno glavarstvo, da jim preskrbi vojaško delavsko skupino. Kjer pa občina tega ne stori, naj se obrnejo kar posamezniki sami do okrajnega glavarstva. Na posamezno občino se odda najmanj 20 mož, kateri se potem po skupinah razdelijo med posamezne posestnike in sicer za dobo 6 tednov. Plačati ni treba vojakom-delavcem nič, pač pa jim mora dati posestnik hrano. Ker bo letos zelo primanjkovalo koscev, priporočamo, da se vsaka občina in tudi posamezniki takoj pobrigajo za to in vložijo prošnje na okrajno glavarstvo.

*** Dve prošnji ženam in dekletom!** Zavedna mladenka iz Slovenskih goric nam piše: V zadnji številki „Slovenskega Gospodarja“ nas prosi vojak, da naj olrajnimo zvestobo. Pač res. Dostikrat se pripeti, da dekleta, ki gre kam služiti, se tam nemški ali tudi kaj boljšega nauči, a potem, ko pride nazaj, ne ve, bi li še govorila s svojimi vrstnicami ali ne. Zalostno, a resnično! Prva prošnja do vas, dekleta, je, da ostanete zveste svojemu narodu, svojemu materinemu jeziku. Tudi slovenski vojaki so vsikdar zvesti svojemu cesarju, čeravno je vojna služba izredno težka, a vendar ne prelomijo zvestobe. Drugič se opaža, da v sedanjih časih, ko bi morali moliti za svoje, ki se nahajajo pri armadi, vidimo, kako se ne samo dekleta, ampak tudi žene po nepotrebnem lišpajo. Predrago! Imejte pamet! Pomislite, da je vojska. Ko si hočete speč nabaviti kaj novega, spomnite se ubogih trpinov za domovino, ki so vsak čas izpostavljeni smrti. Denar, ki bi ga porabile za nepotrebnih lišp, obrnite v dar za reveže in ga hranite za po vojski podrite cerkve in hiše. Če bi vsaka v ta namen pritržila denar hranila, si bomo po končani vojski hitro pomagali. Ko pride ta dopis v svet, bomo že častili majniško Kraljico. To je moja druga prošnja: Spomnite se ubogih trpinov za domovino. Pojdimo k sveti maši, klanjamo za nje sv. mašo in sv. zakramente. Priporočimo jih presveti Devici, Molimo za tiste, ki se tačas borijo za nas, za ranjene in trpeče vojake, za one, ki so ravno takrat, ko molimo, v nevarnosti, da se pogubijo. V vsaki molitvi naj bo en del molitve posvečen za boritelje domovine in toliko zaželjeni mir. Prepričani smo, da nam v sedanjem žalostnem času ne preostajajo drugi pripomočki, kakor nebeški in med temi je mogočna priprošnja preblažene Device, ki je bila vsak čas pomočnica kristjanov.

*** Otroci dobe več vzdrževalnine.** Izšla je nova cesarska naredba, ki določa, da bodo dobivali otroci v vojaške poklicanih oseb, ki so stari manj kakor 8 let, odslej naprej podpore ali vzdrževalnine za 50% več, kakor so jo dobivali dosedaj. Kakor znano, so dobivali tako otroci dosedaj samo 25% podpore, ki gre odraslim osebam, odslej naprej pa bodo dobivali 75% vzdrževalnine, ki gre odraslim svojcem v vojaške poklicanih oseb. To zvišanje vzdrževalnine je namenjeno zlasti za tiste osebe, ki morajo plačati stanarino in kojih življenjske potrebe so višje, kakor n. pr. v mestih in krajih z industrijo. Ako pa šteje kaka družina več kakor tri osebe, ki dobivajo polno vzdrževalnino, ne pride to zvišanje podpore v poštev za otroke, ki so stari manj kakor 8 let. Nadalje določa nova cesarska naredba, da bodo dobivali tudi tisti otroci vzdrževalnino ali podporo, ki so bili rojeni po smrti v vojaške poklicane ali pogrešanega očeta. To zvišanje podpore bo stalo državo okrog 60 milijonov kron na leto. V lansko leto je izdala naša država za podporo ali vzdrževalnino v vojaške poklicanih svojcev ogromno svoto 1 milijardo kron.

*** Pameten nasvet.** Izplačevanje podpor družinam vpoklicanih je združeno z velikimi težavami za tiste, ki dobijo podporo in za uradnike, ki izplačujejo. V Mariboru n. pr. pride nekatere dni nad 1000 žen po podporo, tako da je skoro nemogoče, da bi vse prišle na vrsto. Dobro bi bilo, ako bi se te podpore izplačevale po pošti, kakor se izplačujejo razne plače. Mnogo časa in sitnosti bi se s tem prihranilo.

*** Nova naknadna prebiranja na Spod. Štajerskem.** Nova naknadna prebiranja letnikov 1897—1866 se bodo vršila: Celje mesto 22. maja; Celje okolica 23. maja do 10. junija; Trbovlje 13., 14., 15. junija; Mozirje 17., 18., 19. junija; Ljubno 21. in 23. junija; Smarje pri Jelšah 25. do 29. junija; Brežice 1. do 3. julija; Kozje 5. in 6. julija; Sevnica 8. in 9. julija; Soštanj 22. in 23. maja; Velenje (rudokop) 24. maja; Slovenjgradec 25. in 26. maja; Marenberg 28. do 30. maja; Ljutomer 1. do 4. junija; Ptuj mesto 6. junija; Ptuj okolica 7. do 10. junija, 13. do 17. jun.; Ormož 19. do 21. junija; Rogatec 23. in 24. junija; Konjice 26. do 30. junija; Lipnica 20., 21. in 23. junija, 2. julija; Radgona 3. do 9. julija; Maribor okolica 10. do 17. julija; Sv. Lenart v Slov. gor. 18. do 20. julija; Slov. Bistrica 21. do 24. julija; Maribor mesto 25. do 27. julija.

*** Oddaja živine.** Kakor se nam poroča, je nakupovanje klavne živine po zasebnih in vojaških nakupovalcih v mariborskem, ptujskem, ljutomerskem in lipniškem okraju prenehalo dne 11. maja, v slovenjgraškem in radgorskem okraju dne 18. maja, v konjiškem, celjskem, brežiškem in nemško-lonškem okra-

ju pa se neha dne 25. maja. Nakupljeno živino so morali zasebni in vojaški nakupovalci v mariborskem, ptujskem in ljutomerskem okraju do dne 15. maja, v slovenjgraškem in radgorskem do dne 22. maja in v celjskem, konjiškem, brežiškem in nemško-lonškem okraju do dne 29. maja spraviti iz hleva, sicer se kupčija razveljavi. Od dne 29. maja naprej na celem Slovenskem Štajerskem razun mesarjev, ki se smejo kupiti živino za lastno potrebo, ne sme nihče drugi kot uradno potrjeni nakupovalci graškega živinoprometnega zavoda nakupovati klavno živino. Nakupovalci imajo strogo naročilo, da se morajo ozirati na nujne gospodarske potrebe posameznih živinorejcev, t. j., da se posestniku pustijo vsaj nujno potrebni vprežni voli. Živine (1 komad), ki tehta manj kot 350 kg, se za sedaj ne sme nakupovati za klavne namene. Nakupljena živina se tehta pri najbližji tehtnici. Ker se pri vsaki glavi živine odtegne 25 kg od žive teže, pa sme zato prodajalec prodano živino pred tehtanjem pošteno nakrmiti in napojiti. Cene so sledeče: pitana (debela) živina: voli do 2 K 90 v, biki in telice do 2 K 70 v, krave 2 K 50 v; srednjedebela živina: voli do 2 K 60 v, biki in telice 2 K 30 v., krave 2 K; bolj suha živina: voli 2 K 30 v, biki in telice 1 K 90 v, in krave 1 K 50 v. Kar se tiče nakupovalcev živine v mariborskem okrajnem glavarstvu, še ni gotovo, ali bo ostalo pri dosedanjih nakupovalcih. Kakor izvemo, se trudi okrajno glavarstvo, da bi nakupovanje živine za vojno-prometni zavod prevzelo na način, kakor je prevzelo nakupovanje žita, itd. Sedaj se še vršijo pogajanja, ki pa še niso končana. Kako bo v drugih okrajnih glavarstvih, nam še sedaj, ko to pišemo, ni znano.

*** Nakup sena in slame.** C. in kr. vojaško oskrbovalno skladišče v Mariboru (Magdalensko predmestje) kupi vsako poljubno množino sena in slame in sicer po sledečih cenah: seno 13 K 100 kg, s cepci zmlačeno slamo 11 K, s strojem zmlačeno 10 K. Za prešanje se plača 1 K 50 v za 100 kg, za vožnjo pa 2 K, tako, da dobi n. pr. posestnik, ki pripelje sprešano seno v skladišče ali do kake železniške postaje, za 1 meterski stot 16 K 50 v. Gornje cene veljajo samo za seno leta 1915.

*** Vojaški konji za poljska dela.** Vojno ministrstvo je določilo, da smejo poljedelci vojaške konje, katere so dobili od vojaške uprave za dobo 8 tednov za pomladanska poljska dela, obdržati v slučaju potrebe še do 5. junija t. l.

*** Proti svinjereji.** V Nemčiji je izdalo večje število profesorjev knjižico, v kateri zavzemajo stališče, da se mora svinjerejo kolikor mogoče ustaviti, češ, da se s svinjerejo odvzame ljudstvu prevelike množine krompirja in drugih človeških živil. Ti profesorji zahtevajo, da bi naj vlada odredila, da bi se vse svinje, ki tehtajo več kot 35 kg, poklale. V resnici se je v Nemčiji v posameznih deželah moralo vsega skupaj z ozirom na vladne odredbe od 1. okt. 1915 do 1. aprila 1916 zaklati nad 8 milijonov svinj. Nemčija je štela po zadnjem štetju nad 25 milijonov svinj. Omenjeni profesorji pravijo, da ako bi se rabil krompir izključno za preživljanje prebivalstva, bi se ne bilo bati tako občutnega pomanjkanja živil. — Tudi v Avstriji se najdejo ljudje, ki se bojujejo proti svinjereji. V listu „Oesterreichische Rundschau“ piše nek dr. Ludovik Karell, da se mora tudi v Avstriji svinjereja do skrajnosti omejiti, da se boče tako prihranilo čim več krompirja. Kakor so v Nemčiji pametni ljudje in posebno kmečki krogi nastopili proti novodobnim učenjakom in nasprotnikom svinjereje, tako moramo tudi mi odločno povdarjati, da bi se s tem, če bi se svinjereja omejila, ne zažal samo kmetijstvu hud udarec, ampak bi imelo to dalekosežne zle posledice tudi za vse prebivalstvo. Pomankanje masti ali zabele je že sedaj tako veliko, da morajo mnogi zavzavati nezabeljena jedila. In če se svinjereja omeji, kaj bo pa potem? Mislimo, da se naša vlada ne bo ozirala na nepremišljene zahteve nemškega profesorja.

*** Par volov za 10.000 K.** Plzenski mesar Blažek je kupil na živinskem trgu dne 1. maja t. l. par volov za 10.000 K. Nezaslišano visoka cena je največja za govejo živino v sedanji vojni dobi. Škoda, da se ne poroča tudi, koliko sta vola tehtala.

*** Tele s tremi nogami.** Od Male Nedelje nam poročajo: Dne 7. maja t. l. je krava pri posestnici Franci Zmazek v Precetincih skotila tele, ki ima samo tri noge. Manjka leva noga. Tele je čvrsto in stoji samo na treh nogah.

*** Licenciranja bikov v mariborskem okraju** se bodo vršila: Dne 22. maja ob 9. uri predpoldne v Jarenini za občine Jarenina, Sv. Jakob, Poličkavas, Ploderšnica in Vukovdol, ob 10. uri predpoldne pri Sv. Ilju v Slov. gor. pri Repniku za občine Sv. Ilj, Selnica ob Muri, Ceršak in Cirknica; ob 2. uri popoldne na Pesnici pri Hoiniku za občine: Dobrenje, Gradiška, Grušova, Kaniža, Lajtersperg, Sv. Marjeta, Pesniški dvor, Ranče, Dragučeva, Vosek; ob 4. uri popoldne pri Gornji Sv. Kungoti za občine: Sv. Jurij ob Pesnici, Gornja Sv. Kungota, Plač, Spičnik, Slatinski dol, Svečina in Vrtiče. Dne 23. maja ob 8. uri predpoldne pri Sv. Magdaleni v Mariboru pri gostilni Meierseidl za občine: Vrlov dol, Studenci, Bistrica pri Rušah, Bistrica pri Lembahu, Kampica, Jelovec, Janžev vrh, Krčevina, Sv. Križ, Lembah, Dogoše, Lobnica, Maribor, Ruše, Sv. Martin pri Vurbergu, Sv. Miklavž, Sv. Peter, Pekre, Pobrežje, Rošpoh, Radvanje, Razvina, Sleme, Gornji Duplek,

Spodnji Duplek, Tezno, Brestrnica, Boč, Selnica, Ciglenci, Smolnik, Zrkovci; ob 2. uri popoldne v Slivnici za občine: Fram, Gorica, Ješenca, Gornje Hoče, Spodnje Hoče, Rače, Loka, Sv. Marjeta na Drav p., Morje, Orehovavas, Pohorje, Pivola, Podova, Ranče, Rogoza, Slivnica, Skoke in Bohova. Dne 25. maja ob 1. uri popoldne pri Sv. Lovrencu nad Mariborom za občine: Kumen, Lehen, Recenjok, Sv. Lovrenc, Rudečbreg in Cinžat.

*** Uporaba bakrene zmesi „Pasta-Bosna.“** Vinogradnik Ferdinand Paušner v Ližanji pri Ormožu, ki je lansko leto z uspehom škropil trte s „Pasta-Bosno“, nam pošilja sledeči članek: Kakor mi je znano, se bo tudi letos dobila bakrena snov „Pasta-Bosna“ za škropljenje vinogradov proti peronospori. Tukaj navajam kratko navodilo, kako se uporabljati in kako se to sredstvo obnese v boju proti peronospori. Bakrena pasta se natehta ali nameri z žlico, ki je že v posodi pripravljena. Žlica drži ravno ½ kg te zmesi. Snovi se dene 1 kg na 100 l vode. Ko je snov v vodi, se z leseno grebljico močno zmeša, se popolnoma raztopi in postane mešanica enakomerna, potem pa je tekočina gotova za škropljenje. Kadar hočeš brizgalko napolniti, moraš vsikdar tekočino v posodi pomešati, ker ima „Pasta-Bosna“ edino napako, da se rada sesede. Brizgalko imej, kakor sploh pri vsakem škropljenju, opremljeno s finim razpršilnikom, da se tekočina razprši kolikor mogoče najbolj fino po trsju in da pride te zmesi kolikor največ na spodnjo stran trnaga listja. Jaz sem uporabljal že skozi dve leti bakreno zmes „Pasta-Bosno“ in sem imel lepe uspehe. Dobil sem tudi ugodna poročila o bakreni pasti od raznih strani Ljutomerskih in Ormožkih gor. Vinogradniki so izjavljali, da so zadovoljni z njo. Nekateri so pridjali k „Pasta-Bosni“ malo množino apna in sicer radi tega, da se bolj vidi na listju. Učinek je bil ravno tak, kakor v drugem delu vinograda, ki je bil škropljen z bakreno pasto brez apna. Po moji izkušnji k „Pasta-Bosni“ sploh ni treba pridjati apna. Opazilo se je tudi, da se v vinogradu odpravi z bakreno pasto bolezen „zlatenica“, ki napada trsje v mokrotnih legah. Sam sem se tudi prepričal, da 14 dni pripravljena, z vodo pomešana bakrena pasta ravno tako učinkuje, kakor sveže pripravljena. Zato se tudi z uporabo bakrene paste pridoti mnogo na času, blagu in denarju. Bakrena „Pasta-Bosna“ se razpošilja v sodih po 25, 50 in 100 kg in se dobi sedaj tudi pri „Zvezi gospodarskih zadrug na Štajerskem“ v Eggenbergu št. 152/1 pri Gradcu („Verband landwirtschaftlicher Genossenschaften“). Kdor pa hoče imeti še bolj natančna pojasnila, naj mi piše in naj priloži znamko za odgovor. Podpisani mu radevolje ustrežem s potrebnimi pojasnili: Ferd. Paušner, posestnik, Libanja, pošta Ormož, Slovensko Štajersko.

*** Stanje setev.** Okrajna glavarstva zahtevajo od občin, naj jim poročajo, kako je stanje setev in koliko hektarjev njiv je posejanih s pšenico, ržjo, ječmenom, ovsom, koruzo, koliko je nasajenega krompirja itd. Stanje setev je večinoma srednje. Spomladsi so ozimne setve skoro povsod izredno lepo kazale, a dolgotrajno deževje v aprilu je rast setev tako zadrževalo, da sta n. pr. pšenica in ječmen silno trpele in v rasti ter razgrmitvi zelo zaostala. Na zimskem ječmenu se opaža, da je po nekaterih njivah skoro polovico klasov — črnih. Velike težave bodo letos glede okapanja krompirja, koruze itd. Radi deževja so njive že sedaj tako zaraščene s travo in pirnico, ter drugim plevelom, da bo težko pravočasno zmagati delo, posebno ker primanjkuje delavskih moči.

*** Hmelj.** Tudi v pretečenem tednu je bilo na hmeljskem trgu v Zatuč popraševanje po tujem hmelju skrajno živahno in tudi cene so poskočile ter so se gibale med 35—45 K za 50 kg. Sklepati iz živahnega popraševanja po tujem hmelju so mnenja, da bodo cene za tuj hmelj v tekočem tednu poskočile za 10—15 K za 50 kg. Na Češkem so letos opustili 20% hmeljskih nasadov.

Sadite dosti korenja! Na Nemškem, v Ameriki in na Angleškem je korenje jed, ki pride na najbolj gosposke mize; pri nas so ga začeli tudi bolj ceniti. Letos bo pa korenje posebno v časti, ker je tako malo sladkorja, korenje ima pa toliko sladkorja v sebi, da so sladili prejšnje čase zdravila in jedi s korenjevim sokom. Za oslajevanje so izželi zriban koren in sladili s surovim sokom, ali so pa kuhali sok, dokler se ni zgostil. Včasih so pa deli kar kuhanega korenja v jed. Korenjeva jed da človeku moč, upliva dobro na pljuča in na jetra, odganja gliste in krepi ledvice. Namesto krompirja bi morali uživati ljudje več korenja ali pa vsaj skupaj s krompirjem. Kar bo pa letos posebnega pomena: korenje nam nadomestuje tudi prekomorsko kavo! Korenjeva kava je dosti okusnejša od cikorijske in dosti bolj redilna in zdrava kakor cikorijska. Tudi je kava po cikorijski grenka, korenje pa je sladko. Letos ko je malo žita za kavo, si bo oprazila marsikatera gospodinja korenja in ko se bo navadila te kave, ne bo segla več po drugi. Naredi se tako: Koren se ostrže do čistega, razreže po dolgem v tanke kose in suši na lesah v peči za kruhom ali v sušilnici, pečici. Dobro posušen koren se zlomi na majhne kose, praži in zmelje kakor prava kava. Žlico zmeltega korenja je treba dobro prevreti na četrt litra vode. Kdor hoče, prida lahko žitne ali par zrn prave kave. Izkušnja pouči gospodinjino, kako ji bo najbolj ugajalo. Bolj sladko ko je korenje, bolj sladka bo kava. Iz korenja se naredi

tudi dobra pijača za zdrave in bolne: Razreži korenja, deni vanj malo kvasu in zalij s kromom. Vse to mora stati v topli kleti, da prekupi; odlij v steklenice. To je slajasto-kisla pijača, ki se deva poleti v vodo ali pije sama za-se.

* **Stari bankovci.** Z datumom 2. januarja 1907 opremljeni bankovci po 20 K se že sedaj pri državnih uradih ne sprejemajo v plačilo. Takih bankovcev je razmeroma še dosti med ljudstvom. Zamenjati se pa morejo do 31. decembra 1921 pri Avstro-ogrski banki in njenih podružnicah. 20kronske bankovce z datumom 31. marca 1900 sprejema, oziroma zamenjuje Avstro-ogrski banka le še do 30. junija 1916. Bankovci po 100 K z datumom 2. januarja 1902 se sprejemajo pri Avstro-ogrski banki le še do 31. avgusta 1918; bankovci po 1000 K z dne 2. januarja 1910 pa do 31. maja 1921.

* **Nespametne govornice.** Na deželi se širijo govornice, da bo papirnati denar prišel ob veljavo, da ga bodo „štemplali“ itd. Vse te vesti so popolnoma izirte izvirne. Osebe, ki jih širijo, pa se lahko zadene občutna kazen. Naše stvari stojijo tako ugodno, da se ni treba bati, da bi denar zgubil svojo vrednost.

* **Morilec žensk.** V Činkoti pri Budimpešti so prišli na sled velikemu hudodelstvu. Pri kleparskem mojstru Kisu je policija našla v kleti v pločevinastih sodih zalotana mrtva trupla 7 umorjenih žensk. Preiskava je dognala, da je Kis zvaljal v svoje stanovanje raznovrstne ženske, jim obljubljal zakon, jih oropal in umoril; med umorjenimi je tudi njegova lastna žena. K njemu so zahajale tudi mnoge izpridene dekline. Kis, ki je ob mobilizaciji odšel k vojakom, je, kakor se glasi uradno poročilo, umrl dne 15. februarja 1915 v Valjevu v Srbiji. Sumi se pa, da je mogoče Kis podtaknil kakemu drugemu mrtvemu vojaku svojo vojaško izkaznico, da bi zakril vsako sled za seboj.

* **Boji ob tirolski fronti,** ki se sedaj razvijajo, vzbujajo pozornost vseh čitateljev. V Freytagovi založbi, Dunaj VII., je izšel sedaj zemljevid Tirolske v meri 1:350.000 za ceno 1 K 30 vin. s poštino vred. Zemljevid je izdelan v sedmih barvah in zelo pregleden ter obsega poleg cele Tirolske tudi dele mejnih držav. Zemljevid se ozira zlasti tudi na gorske skupine ter je vsled tega trajne vrednosti tudi za hribolazce.

* **Smarnice.** 10 Marijinih pesmi za meš. zbor, eloma z orglami. Stanko Premrl. Cena partituri 1 K 50 v. Glasovi po 30 v. Založila Katoška bukvarna, pri kateri se tudi naročajo pesmi. Ima skladateljevo dovolj močno priporočila zbirko Marijinih pesmi.

* **Prihodnja petkova „Straža“** prinese občirn seznam padlih, ranjenih in ujetih naših domačih vojakov.

Dopisi.

Maribor. Povodom odhoda g. profesorja viteza dr. Niezabitovskega na zaslužen dopust se slovenski bolniki in ranjeni tretjega oddelka c. in kr. rezervne bolnice št. 2 pristržno zahvalujemo za njegovo požrtvovalno delovanje in očetovsko skrb za naš telesni blagor. Posebno nas je ganilo, ko je od vsakega posebej vzelo slovo, Bog plati!

* **Ruše.** Naznanja se nam, da je g. Josip Mulej, mesar v Rušah, imenovan za nakupovalca klavne živine občin v sledečih župnijah: Ruše, Pušcava, Selnica in Ribnica (mariborski del).

* **Sv. Križ nad Mariborom.** Naš domačin Fran Zernko piše našemu č. g. župniku: Srčen pozdrav Vam in vsem Križančanom. Skoraj bo leto, kar se tu nahajam na polentarijevi fronti, a sem še hvala Bogu zmirom srečen. Gotovo ste tudi prepričani, da naša služba ni lahka. Korajžni slovenski fantje in možje smo dali že marsikatero polentartju po buči. Ne pravi zaman naša pesmica, ki se glasi: „Korajžni ste vi, korajžni smo mi, pa premalo je vas, da bi zmagali nas.“ Upamo, da se vrnemo v svojo domovino in sicer kot hrabri zmagovalci. Srčne pozdrave iz tega skalnatoga kraja Vam in vsem domačim, vsem znancem in prijateljem. Obljubljam, da ostanemo vedno zvesti Jezusu in Mariji, cesarju in domovini. Franc Zernko, Ferdinand Hauptman, Jožef Gartner, Franc Žunko, Mihael Berdovnik, Konrad Pajtlar, Ferdinand Krajnc, Jožef Robič, Ludovik Pušnik, Ludovik Nudl, Alojz Valdhuber, Mihael Čepe, Henrik Hiter in Ant Paulič iz Brezna.

* **St. Ilj v Slov. gor.** Naše obmejno slovensko ljudstvo je podpisalo nad 100.000 K za 4. vojno posojilo. Velik del te svote se je podpisal pri slovenski Posojilnici, katera je sama iz svojega podpisala 10 tisoč K. Vse to priča, da je naše ljudstvo z dušo in telom udano domovini in da so nas le hudobneži krivili drugega mišljenja. — Nedeljska prireditve Bralnega društva se je zopet lepo obnesla. Uboji ranjeni vojniki dobijo od čistega dobička znatno svoto. Hvala vrlim igralcam, pevcom in gostom! — Vršil se je tudi občni zbor Bralnega društva. Iz poročila smo posneli, kta društvo, ki je najstarejše slovensko društvo v St. Ilju, vneto deluje za izobrazbo. — V Selnici je umrla žena vrlega narodnjaka Fr. Mörth, M. Mörth. Naj v miru počiva!

* **Sv. Jakob v Slov. gor.** Črnovojniki Jak. Purgaj je bil radi izrednih hrabrih činov na italijanskem bojišču odlikovan s srebrnima hrabrostnima kolajnama I. in II. vrste.

Sv. Jakob v Slov. gor. Dne 9. maja je na Lilaškem Vrhu umrla posestnica Barbara Bohl, Rajaa

je bila vrla krščanska mati in dobra gospodinja. Vsi njeni sinovi se nahajajo na bojišču. N. p. v m.!

* **Sv. Jurij ob Ščavnici.** G. Jožef Čeh, veleposestnik v Studencih pri Mariboru, je povodom smrti svoje preblage gospe soproge poklonim revnim učencem tukajšnje šole znesek 10 K. V isti namen je darovala tukajšnja Hranilnica in posojilnica na svojem občnem zboru dne 7. maja 1916 znesek 30 K, za kar se jima podpisana v imenu krajnega šolskega sveta in šolskega vodstva najtopljeje zahvalujeta. — J. Breznik, načelnik krajnega šolskega sveta; K. Maverič, šolski vodja.

* **Kapela pri Radgoni.** Na gostiji želarja Alojzija in Frančiške Černelj so se gostje spomnili tudi avstrijskega Rudečega križa. Starešina g. J. Bratkovič iz Turjanec je nabral v ta namen 6 K 35 vin., katero darilo je bilo odposlano na vodstvo avstrijskega Rudečega križa v Gradec. Bog vrni blagim darovateljem!

* **Ljutomer.** Prezv. višeni gospod knezoškof bodo delili pri nas zakrament sv. birme v nedeljo, dne 9. julija.

Veržej. Praznik Marije Pomočnice kristjanov se pri salezijancih letos othaja 21. maja. Popoldne je shod salezijanskih sotrudnikov in pri lepem vremenu procesija.

* **Ormož.** IV. vojno posojilo. Ormoška posojilnica je podpisala znesek 3000 K; nadalje so pri tem zavodu in pri kmetijski podružnici podpisali posestniki: Horvat Neža, Cvetkovi, 1000 K, Korpar Andraž, Oslušovci, 1000 K, Franc Sterman, župan na Humu, 1000 K, Horvat Franc, Cvetkovi, 1000 K, Kovarček Jožef, Oslušovci, 1000 K, Korpar Tomaž, Oslušovci, 200 K, Ivanuša Martin, Hum, 500 K, Hanželič Franc, župan, Hardek, 200 K, Rojs Ivan, Ormož, K 200; znesek po 100 K in 50 K so podpisali: Stanič Marija in Kocbek Vekoslava, Hardek, Kirič Ivan in Petek Liza na Hardeku, oziroma v Pavlovcih.

* **Sv. Lenart pri Veliki Nedelji.** Učiteljstvo tukajšnje šole je nabralo s pobiranjem od hiše do hiše za avstrijski Rudeči križ 214 K 40 vin. Hvala darovalcem!

* **Slov. Bistrica.** V sredo, dne 17. maja, je umrl Franc Zupančič, tukajšnji gostilničar in posestnik ter bivši orožniški stražmojster. N. v m. p.!

* **Videž pri Slov. Bistrici.** Dne 28. aprila je umrla na Videžu posestnica Jera Pliberšek, roj. Robar, v 78. letu. Bila je dobra mati in skrbna gospodinja. Ko je rajna na parah ležala, je bila njena sestra Mica stara 77 let, sprevidena s sv. zakramenti, in je po mučni boleznici dne 9. maja umrla. Dolgo vrsto let ste sestri skupaj živeli in sedaj ste si najbližje sosedje na pokopališču. Naj v miru počivata!

* **Sv. Florijan ob Boču.** V noči po Florijanovem so udrli tatovi k Tijekovim v G. Svinem in pokradli raznim udom družine okoli šest parov obleke in blaga. Istotako se je zgodilo v križevski župniji; pri nekem drugem posestniku so odnesli polovnjak vina.

* **Celje.** Umrl je ravnatelj tukajšnje deželne meščanske šole Jožef Hoelzl. Pred dvema letoma je bil imenovan za ravnatelja na tukajšnji deželni meščanski šoli.

* **Celje.** Nenadna smrt priljubljenega in povsod spoštovanega vojnega kurata, bivšega tukajšnjega kateheta in mestnega kaplana č. g. Jožefa Pintar je nas vse prebridko zadela. Kako priljubljen je bil rajni, kaže splošna žalost, ki je nastala med vsemi, ki so ga poznali in z njim občevali. Njegov prijatelj piše: „Danes, dne 11. maja, je brzovaj z bojišča prinesel pretresljivo, prežalostno vest, da je vojni kurat Pintar nenadoma umrl. Reče, kako rad bi bil videi še svojo domovino! Že pri odhodu mi je rekel v globki žalosti: Čutim, da se ne vidimo več. Vikarju dr. Vraberju je pisal še pred par dnevi: „Začela se bo ofenziva in potem se bo izpolnilo, kar slutim.“ Tukaj v Celju smo vsi globoko žalostni nad izgubo tako vrlega duhovnika, zgleđnega Slovence in zvestega prijatelja, ki so ga vsi ljubili in spoštovali, celo njegovi nasprotniki. Res je: Najboljših ne bo več nazaj!“

* **Videm ob Savi.** V Lokvah je pričelo dne 5. t. m. goreti gospodarsko poslopje Josipa Zupančič. Požar se je naglo širil ter je uničil sedem hiš in gospodarskih poslopij in sicer kmetov Zupančiča, Planinca, J. Bogoviča in Blaža Habina. Zgorelo je tudi veliko poljskih pridelkov. Živino so rešili. Zažgali so najbrž otroci.

* **Bizeljsko.** Naš rojak Franc Balon nam piše, da je bil dne 4. maja navzoč, ko je pri Gorici bil velik italijanski zrakoplov zadet od našega šrapnela. Prostor za bencin je začel goreti in zrakoplov je kot velika goreča plast z ogromno naglico padel na tla. Posadka je štela 6 mož. Trije so z velike visočine poskakali na tla, a so se ubili, drugi trije pa so zgoréli. — Vojaki-posestniki se strinjamo z besedami žene iz Loke pri St. Vidu, ki nam je v predzadnji številki opisala težave na kmetih. Čudimo se, da se oblasti bolj ne ozirajo na želje kmečkoga prebivalstva. Mnogo pozdravov pošiljata Franc Balon, krojač v Spodnji Sušici, in Martin Tržan iz Širja.

Šoštanj. Tukajšnje Bralno društvo priredi v nedeljo, dne 21. maja (mesto 14. maja) v gledaliških prostorih hotela »Avstrija« igro: »Skrivnostna zaroka«. Polovica čistega dobička je namenjena za Rudeči križ. Z ozirom na blagi namen prireditve vabi k obilni udeležbi Odbor.

Gornjigrad. Bralno društvo v Gornjemgradu namerava v nedeljo, dne 21. maja, popoldne po večernicah, prirediti gledališki igri „Vestalka“ in „Vse za dom, cesarja“ s pozdravom in petjem. Vabi k obilni udeležbi načelstvo.

* **St. Ilj pri Velenju.** V nedeljo, dne 21. maja, ob 3. uri popoldne, bo pri g. Ivanu Tajšek v gostilniških prostorih gledališka predstava „Pot do srca.“ Ker je ves čist dobiček namenjen za vojne namene, se vsi uljudno vabite! Ako pa bo slabo vreme, se prireditve preloži na prihodnjo nedeljo, dne 28. maja . l.

Zadnja poročila, došla v četrtek, 18. maja.

Najnovejše avstrijsko uradno poročilo.

Dunaj, 17. maja.

Uradno se razglašajo:

Italijansko bojišče.

Artilerijski boji se na celi fronti nadaljujejo. Na Doberdobski gorski planoti se je naša postojanka zahodno od Sv. Martina z minkimi razstrelbami podaljšala. Nato je sledil od sovražne strani bobneči ognjeni napad, katerega pa je naš pešpolk št. 43 v boju z ročnimi granatami odbil.

Ob goriškem območju, v Krnskem ozemlju, pri Bovecu in večih delih koroške fronte je bil topovski boj od časa do časa zelo živahen.

V Dołomētih so bili sovražni ponočni napadi proti višini Hexenfels (Sasso di Striga) in na sedlo severno od gore Sief odbiti.

V južnih Tirolah so se naše čete raztegnile na greben Armenterra, so zavzele na gorski planoti Vielgereut sovražne postojanke Soglio, d'Aspio, Coston in Costa, d'Agria in Maronia, so udrle v ozemlju Terragnolo v kraja Piazza in Valduga, so prepodile Italijane iz kraja Moscheri in so ponoči z naskokom zavzele kraj Zugna torta (južno od Rovereta). V teh bojih se je število sovražnih ujetnikov pomnožilo na 141 častnikov, 6200 mož, plen pa na 17 strojnih pušk in 13 topov.

V ozemlju jezera Loppio (jugozahodno od Rovereta) je sovražnik nocojšnjo noč srdito obstreljeval svoje lastne črte.

Močni oddelki naših pomorskih in drugih letal so predvečeraj po noči in večeraj (dne 15. maja) zjutraj izdatno metali bombe na kolodvore in druge naprave v Benetkah, Mestri, Korminu, Čedadu, Vidmu, Perla Carmia in Trevizi. Povsod, zlasti v Vidmu, kjer je kakih 30 sovražnih obrambnih topov brezuspešno obstreljevalo naše zrakoplove, se je opazil velik učinek naših bomb.

Rusko bojišče.

Nobenih posebnih dogodkov.

Balkansko bojišče.

Nobene spremembe.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, podmaršal.

Najnovejše nemško uradno poročilo.

Francosko bojišče.

Južnozahodno od Lensa so se vršili po razstrelbah z minami živahni boji z ročnimi granatami.

Na obeh bregovih Moze je bil obojestranski ogenj od časa do časa zelo hud. Francoski napad na južno pobočje višine 304 je bil v nemškem ognju odbit.

Rusko bojišče.

Nič novega.

Balkansko bojišče.

Na ozemlju reke Vardar prodirajoči maloštevilni sovražni oddelek proti naši postojanki je bil odbit.

Loterijske številke.

Gradec, dne 10. maja 1916: 83 27 75 14 74
Ljubljana, dne 13. maja 1916: 49 48 12 54 19

Mala naznanila

Pridnega učenca, 14 let starega, sprejme trgovec Alojzij Vršič v Ljutomeru. Vstop takoj. Učna doba 3 leta. 341

Leseni zabojčki za vojno pošto se dobijo pri Ferd. Kaufmann, trgovec s špecerijo, Maribor, Glavni trg št. 2. 338

Sprejme se takoj pastir na ugodnem kraju blizu župne cerkve. Mesčno plačilo 10 kron. Naslov pove uredništvo Slov. Gospodarja pod „Pastir 337“.

Sprejme se takoj priden in zmožen pomočnik manufakturne stroke kakor tudi vajenec iz dobre hiše v trgovino Jos. Druškovič, Slovenj Gradec. 336

Službo oskrbnika ali šaferja na Slov. Štajerji, Kranjskem ali Hrvaškem želi nastopiti superarbitriran 52 letni orožniški stražmojster. Izdelal je z uspehom vinarsko šolo in je tudi sam osebno izvežban v vseh gospodarskih rečeh. Večletna praksa. Zmožen za delo. Vprašanja na upravništvo pod „Oskrbnik“ št. 335.

Prodajalka, izurjena v mešani stroki, išče službo na deželi ali zunaj mesta. Naslov pove upravništvo tega lista pod „Prodajalka št. 343.“

Išče se vlinčar ali najemnik z 2-3 osebami v St. Peter pri Mariboru. Vpraša se: Maribor, Fabriksgasse št. 14. 342

Sprejemem takoj poštom dekle v službo proti dobri plači in prijazenemu ravnanju trgovec Josip Farkaš Sv. Jurij ob Ščavnici. 327

Lepo posestvo

z zidano hišo ob drža ni cest. Št. IIj - Spielfeld, v nevarnosti orali rodovitne njive in travnika. se proda. Cena 11.000 K. Nekaj dolga lahko ostane na posestvu. Hiša je samo par minut od farne cerkve št. IIj v Slov. gor., 20 minut od žal postaje na brzovlake Spielfeld. Posestvo je kakor palača za kakega penzionista ali obrtnika Lastnik je Hranilnica in posojilnica št. IIj v Slov. gor. Vpraša se pri načelniku 6 g župniku Evaldu Vračko-ta ali županu gospodu Thalerju. 37

Vinski kamen

kupuje M. Bardajs, Maribor 332

Novozidana hiša,

davka prosta, na Tezni, s 5 sobami 4 kuhinje, perilna kuhinja, studenec, lepa njiva. Cena 150 00 kron. — Hiša brez njive, velik vrt, drugo vse, kakor pri prvi. Cena 9000 K. Tezno 42 pri gosp. Razmar. 172

Kozice — 2 1/2 m dolg, 6 1/2 m širok, 8 statorov — se proda po primerni ceni. Vpraša se naj pri Jul. Kovačič, trgovcu v Vojniku.

Kdor hoče

za svoj vinograd lepo, močno, dobrovkoreninjeno, zdravo in sortirano cepeljeno trsje najboljših vrst, naj se oglasi ustmeno ali pisмено pri trtničarju Francu Stodnjaku v Retmanu p. Jarčinci pri Ptuj. 170

Dvenadstropna hiša z velikimi stavanji v mestu, davka prosta neza leto 3216 K, se proda. Lahki plačilni pogoji. Cena 40.000 K. Več pod „Hiša 192“.

Vojaške ure napestnice

niklaste ali iz jekla K 10—, 14— in 18 K, z radium svetlobno ploščo K 14— 18— 22., z la kolesjem K 24— 30—, z radium svetlobno ploščo K 28— 32—, 36—, z precizijskim kolesjem K 50—, srebrna ura z nategljivo zapestnico K 26—, 30—, zlata ura z nategljivo zapestnico K 90—, 100—, 3 letno jamstvo. Zamenjava dovoljena, ali pa denar nazaj. Pošilja se proti povzetju; na bojišče proti prejšnjemu nakazilu denarja poleg 30 v za poštnino.

Prva tovarna ur Ivan Konrad,

e. i. k. dvorni dobavitelj v Brúxu 800 na Češkem. 2 D

Hiša

na voglu novozidana 2 nadstropna, s prodajalnic, v mestu, še davka prosta za stanarino se dobi na leto 4200 K. Lahki pogoji. Cena 52.000 K. Naslov v upravništvu pod „Davka prosta št. 191. Maribor“.

Vila

novozidana z 8 sobami, 4 predsobe, 1 kuhinje z vodo. Veliki vrt v Mariboru Lahki pogoji. Cena 28 tisoč kron. Več pove upravništvo pod „Vila 172.“

Pozor begunci z juga! Imam lepo stanovanje s večimi sobami in kuhinjo (v nadstropju) po ceni za oddati. Suho stanovanje, hiša ob železnici in drž. cesti, ne daleč od Maribora (2 uri) in cerkve (1/2 ure). Oglasi se je pri Martinu Muršec, gost inčar, Stihovec p. št. IIj v Slov. gor. 290

Kupiti želim

zidano hišo z majhnim posestvom od 6 do 8 oralov, njive, travnik, gozd, pri cerkvi. Cena od 6000 do 8000 K. Ponudbe pod naslovom: Bauman Janez, Laparje pri Slov. Bistrici. 311

Iščem izurjenega pomočnika mešane stroke in enega učenca. Sprejem takoj. Alojz Beršon, trgovina in gostilna, Veržej p. Kriševci, Štajersko. 307

Dobrodoča manjša špecerijška trgovina se po ceni odda z blagom in opravo vred. Vec pod „Trgovina v Mariboru št. 310“ pri upravništvu Slov. Gosp. 190

Učenca

sprejme takoj Franjo Duchek svekar, Maribor Viktringhofgasse. 32

Hiša

novozidana 2 nadstropna v mestu, še davka prosta, velik vrt, stanovanj plačajo na leto 2832 kron, se proda pod lahkiimi plačilnimi pogoji za 30.000 K. Več v upravništvu pod „Hiša 30.000 Maribor“.

„Slovenski Gospodar“ in „Straža“

se prodajata v naslednjih prodajalnah in tobakarnah:

V Mariboru:

Prodajalna tiskarne sv. Cirila, Koroška ulica št. 5.

Papirna prodajalna g. Pristernik, Tegetthoff-ova ulica.

Trgovina g. Czadnik v Stolni ulici.

Trafika na Glav. trgu (zraven rotovža).
v Gosposki ul. (nasproti hotelu nadvojvoda Ivan).

Trafika v Grajski ulici.

g. Coretti, Grajski trg 7.

v Tegetthoff-ovi ulici (g. Žilko, blizu glavnega kolodvora).

Trafika g. Handl v Tegetthoff-ovi ulici,
Žilko, Melje.

Trgovina g. Korenta, Klostersgasse (baraka.)

Trafika na Tržaški cesti (nasproti magdalenski cerkvi)

Trafika Nerat, Franc Jožefova cesta 31.

Brežice:

Trgovina g. Antona Umek

Celje:

Papirna trgovina Gorica & Leskošek.

Trafika v Narodnem Domu.

Knjigarna gosp. Adler.

Celovec:

Trgovina g. J. Vajnceri, Velikovaška cesta 5.

Sv. Duh-Loče:

Gosp. Josip Zalar (organist).

Dobje pri Planini:

Trgovina g. Amalije Tržan.

Fram:

Trgovina gosp. Janeza Kodrič.

Fohnsdorf:

Trgovina gosp. Jurija Gajšek.

Gornja Radgona:

Trgovina gosp. Antona Korošek.

„ „ Franca Korošek.

Gradec:

Zeitungsstand A. Klöckl, Jakominiplatz.

Guštani (Koroško):

Trgovina g. Vinko Bründula.

Št. Ili v Slov. gor.:

Organist g. Anton Rozman (stara šola).

Sv. Jakob v Slov. gor.:

Trgovina g. Frid. Zinauer.

Jurklošter:

Organist g. M. Hvalec.

Sv. Jurij ob juž. žel.:

Trgovina g. Janko Artmana.

Kozje:

Trgovina gospoda Druškoviča.

Sv. Lenart v Slov. gor.:

Trgovina gosp. Antona Zemljic.

Ljutomer:

Trgovina g. Alojzija Vršič.

Luče v Sav. dol.:

Posestnik g. Franc Dežman.

Muta:

Trgovina gosp. Miloš Oset.

Novacerkev pri Celju:

Trgovina Marije F. Okrožnik.

Petrinja: (Hrvatsko).

Gosp. Stepan Škrlec.

Ptuj:

Papirna trgovina g. J. N. Petersič.

Podlehnik pri Ptuj:

Trgovina gosp. Mateja Zorko.

Ruše pri Mariboru:

Organist g. Ivan Nep. Slaček.

V Slov. Bistrici:

Prodajalna g. Roze Pičl.

Slov. Gradec:

Trgovina g. Bastjančič.

Stari trg pri Slov. Gradcu:

Gosp. Ignac Ursič.

Stridova (Prekmursko):

Gosp. Peter Kovačič.

Šmartin na Pohorju:

Trgovina g. Janeza Kos.

Šoštanj:

Trgovina g. Ane Topolnik.

Sv. Trojica v Slov. gor.:

Trgovina g. Terezije Cauš.

Sv. Tomaž pri Ormožu:

Trgovina g. J. Kegel.

Sv. Vid pri Ptuj:

Mostninar g. Anton Kmetec.

Veržej:

Trgovina gosp. Marije Koroša.

Vojnik:

Trgovina g. A. Brezovnik.

Žetale:

Trgovina gosp. Mat. Berlisg.

„Slovenski Gospodar“ izhaja vsak četrtek in stane za celo leto 4 K, za pol leta 2 K, za četrt leta 1 K. Naročnina se najlozje pošilja po poštni nakaznici pod naslovom: **Upravništvo „Slov. Gospodarja“, Maribor.**

„Straža“ izhaja vsak ponedeljek in petek popoldne. Naročnina za „Stražo“ znaša za celo leto 10 K, za pol leta 5 K in za četrt leta 2 50. Naslov za pošiljatev naročnine: **Upravništvo lista „Straža“, Maribor.**

Kdor se n. naročen na „Slov. Gospodar“ in „Stražo“, naj to takoj stori. Oba lista prinašata zanimive novice iz domačih krajev, z bojišč, iz tujine, objavljate važne uradne odredbe, cene živini in pridelkom itd. itd. Naročajte naše liste vojakom na bojišču vsaj za četrt leta!

Ako hočeš kako reč dobro prodati ali najti kupca, inseriraj v „Slov. Gosp.“ in „Straži“.

Izberno se je obneslo za vojake v vojski in sploh za vsakega kot najboljšo

bol oblažujoče mazanje

pri prehlajenju, revmatizmu, protinu, prsni, vratni in boleti v hrbtu,

Dr. Richter-ja

Sidro - Lin ment. capsici compos.

Nadomestilo za Sidro - Pain - Expeller.

Steklenica kron. — 80, 1 40, 2—.

Dobiva se v lekarnah ali direktno v Dr. Richter-ja lekarni „Pri zlatem levu“, Praga, I., Elizabetna cesta 5.

Dnevno razpošiljanje.

Manufakturno trgovino J. FAULAND v Ptujju

se najbolj priporoča.

VABILO NA redni občni zbor

slovenske Hranilnice in posojilnice v
Svečini

reg. združba z neom. zavezo.

ki se bo vršil dne 21. majnika 1916 ob 4. uri popoldne v posojilničnem prostoru v hiši Jožefa Šerbinek-Kušter.

DNEVNI RED:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru.
2. Poročilo načelstva in nadzorstva.
3. Potrjenje računskega zaključka za l. 1915.
4. Poročilo o izvršeni reviziji.
5. Volitev načelstva in nadzorstva.
6. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, vrši se pol ure kasneje na istem mestu in po istem dnevnem redu drug občni zbor, ki bo veljavno sklepal ne glede na število navzočih združnikov.

Načelstvo.

Pozor kmetovalci!

Ne zamudite takojšnjega nakupa zanesljivih in kaljivih semen, na primer: domače detelje, nemške detelje (lucerne), pese rumene in rdeče, trave sploh vseh semen, kakor tudi vrtnih in cvetličnih od znane trdke Mauthner, ki se dobijo pri domači trdki

Ivan Ravnikar, Celje.

Izjava.

Midve podpisani Marija Bračko in Kristina Vallentan v Gornjem Šentjakobskem dolu sve obdelžili Apolonijo Kraner, posestnico ravno tam, prešestnega in pregrešnega občevarja z ruskimi ujetniki ter da jo je ljudstvo r. di tega sramovalo in psovalo.

Ker pa so bile naše tozadevne trditve neresnične in popolnoma neutemeljene, prekličemo svoja obrekovanja ter prosimo gospo Kraner za odpuscanje. V Gornjem Šentjakobskem dolu, dne 18. aprila 1916.

Marija Bračko l. r., Kristina Vallentan l. r.

„ADOL“

alpski zeliščni liniment.

Najboljše, bolečino utehujoče sredstvo za vribanje.

Mestna lekarna »pri c. kr. orlu«

FRIDERIK PRULL,

lekarnar v Mariboru, Glavni trg, zraven roto

Zahvala.

Povodom smrti našega ljubljenelega, dobrega očeta

Jakob-a Grahernik,

veleposestnika in tržana

se zahvaljujemo t. m. potpm prečastiti duhovščini za podelitev sv. zakramentov ter za častno spremstvo od hiše žalosti, vsem sorodnikom, ljubim prijateljem in znancem ter slavnemu občinstvu pri Sv. Lenartu. Posebno se zahvaljujemo veleč. g. župniku pri Sv. Marjeti ob Pesnici za ganljiv, v srce segajoč govor ob odprtju grobu ter veteranskemu društvu od Sv. Lenarta in Sv. Trojice. Bodi vsem, kateri so sprejeli blagega pokojnika na njegovi zadnji poti, globokočuteča zahvala.

Sv. Lenart v Slov. gor., dne 14. maja 1916.

345

Zalujoči ostali.

Izjava.

Podpisana Antonija Višner, posestnica v Vrbju pri Žalcu, preklicujem s tem vse zaljive besede, katere sem govorila o g. Antonu Mikložinu, rujarju v Trbovljah, stanujočem v Vrbju, ter izjavljam, da sem brez vsakega povoda govorila proti raznim ljudem popolnoma neosnovane izmišljotine. Zahvaljujem se g. Antonu Mikložinu, da je odstopil od kazenskega postopanja.

Celje, dne 8. maja 1916.

339

Antonija Višner.

Vse

dame vedo, da je dobro razkuževalno sredstvo pri toaleti in negovanju bolnikov velike važnosti. Zahteva se dnese, da razkuževalno sredstvo hitro in sigurno nčinkuje, da pa tudi prijetno diši in da je ceno. Mnogokrat

bodo

ljudje opazili, da nekatere dame po karbolu dišeča razkuževalna sredstva odstranjujejo, ker se ta neprijetni duh ne da odpraviti od rok, obleke in perila. — Ako se pa vedno le

Lysoform

rabi, ni nobenih neprilikk! Lysoform ima prijetni dobi aromatični dah, je po ceni in ni strupen. Originalna steklenica v vsaki lekarni in drožeriji K 1.25. Vse dame naj bi torej le Lysoform

rabile.

Nove cene od 1. maja naprej:

Lysoform ena steklenica 100 gr	K 1.25
„ „ „ 250 „	K 2.50
„ „ „ 500 „	K 4.—
„ „ „ 1000 „	K 7.—
„ toaletno milo en kos	K 2.—
Pfefferminz Lysoform (ustna voda)	K 2.—

Vsako množino kuhinjskih in mesarskih kosti kupi po najboljših cenah trgovina F. Confidenti, Zavodna, Celje.

Kostanjev les kupuje

proti gotovini trdka Vinko Vabič, Žalec pri Celju. Obvezne ponudbe za oddajo do konca julja za cele vagone z navedbo postaje, kjer se blago naklada in cene za 100 kg vposlati takoj.

262

Krompir in kiso zelje

kupuje trgovina Peš Maribor, Koroska cesta 20.

Kose!

Kdor hoče imeti

KOSO,

s katero se ni treba mučiti ter se lahko z enkratnim klepanjem z lahkoto kosi vsake vrste travo celi dan, naj se obrne na trdko;

J Krašovic v Zalcu,

katera ima edino zastopstvo svetovno znanih kos znamka »Poljedeljsko orodje« in jh je tudi več tisoč razpečala. Za dobro kakovost kos se jamči.

Cenik na zahtevo brezplačno. Cene najnižje! 305

Kose!

Kose!

Ako naročite

in to nemudoma sterite,

1 srečko avstrijskega Rudečega križa

1 srečko ogrskega Rudečega križa

1 srečko badimpoštanske bazilike

1 dobitni list 3% zemlj. srečk iz l. 1880

1 dobitni list 4% ogrske hip. srečk iz l. 1894

Mesečni obrok za vseh pet srečk ozir. dobitnih listov samo 5 kron

12 žrebanj vsako leto, glavni dobitki 630.000 K

dobite igralno pravico do dobitkov ene turške srečke v znesku do

4000 frankov popolnoma zastonj.

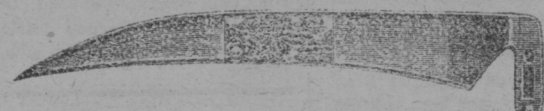
Pojavnita in igralni načrt pošilja brezplačno

484

Srečkovno zastopstvo 15, Ljubljana.

Čas košnje je tu!

Pozor kmetovalci!

Naročite takoj za poskušajo najboljše kose sedanosti »Gorenjsko koso«, ki je izdelana iz najfinejše srebrnojeklene tvarine ter se za vsak komad jamči (garantira). Dobi se edino v prvi gorenjski razpošiljalni Ivan Savnik Kranj št. 150 (Gorenjsko).

Gorenjska kos: 60 65 70 75 cm dolge
6 6 1/2 7 7 1/2 8 pesti

Cena K 2.60 2.70 2.80 2.90 3 — komad.

»Gorenjska kosa« je lahka kot pero, torej pripravna tudi za ženske!

(Zahtevajte ilustrirani cenik zastonj!) 300

Žvepleno zdravilno kopališče VARAZDINSKE TOPLICE

(Hrvatija)

Železniška-, poštna-, telefonična in brojavna postaja. Novi zdraviliški hotel z električno razsvetljavo. Staro javno, radio-kišni žvepleni vrelec +58° Celzija se priporoča pri

protimu, revmatizmu, išijašu, etc.

Pitno zdravljenje pri trdevratnih boleznih v

ratu, goltancu, prsih, jetrib, želodcu in črevesih.

Električna masaž, glinasta, ogljikova, kislina in solnčea kopališča.

Celo leto odprto. Divna okolica. Moderna oprema. Vojaška godba. Zdraviliški zdravnik: dr. J. Lecherl. Pogoji brezplačno.

3 M.